



Annerledesdama

Hun ønsket å gå til angrep på den mekaniske gråheten og troppet derfor opp på UiTø for å få forbi-passerende studenter til å åpne seg. – Men studentene er fordomsfulle, oppdaget performance-kunstneren Liv Reidun Brakstad.

Side 23

Kamp mot kapitalismen

En professor, hans kone og en student dro til Praha for å demonstrere mot de store kapitalistiske krefte. Hør deres opplevelse av aksjonen som skapte overskrifter og medioppslag her hjemme.

Side 15

Rektor på tomannshånd

– Jeg ble nektet bolig da jeg kom til Oslo som student, forteller Tove Bull. Møt henne i sofakroken på rektorkontoret.

Side 16-17



Feilslått reform

■ Færre søkere, mer frafall og økt strykprosent. Resultatene etter at Reform 94-elevne kom til universitetet har blitt merkbart forverret for realfagene.

■ Reform 94-resultatene forsterker en eksisterende tendens. Matematikkferdighetene er i ferd med å nå et lavmål, viser rapporter fra Norsk Matematikkråd.

Side 7



FOTO: JON TERJE EITERÅ

Fra lesesal til ledighet

Med rektor Tove Bull i spissen dro aksjonistene fra Universitetet til Aetat for å melde seg arbeidsledig.

Bakgrunnen er regjeringas forslag til statsbudsjett som kutter bevilgningene til Universitetet i Tromsø med 32 millioner kroner.

Side 4-5

Ikkje berre har kontakten mellom universitetet og skuleverket blitt gradvis dårlegare, universitetet har langt på veg slutta å fungere som lærarutdanningsinstitusjon.

Universitetet må utdanne lærarar

Universitetet må rustast opp som lærarutdannar. Det krev ein fornya universitetspolitikk og det krev økonomiske stimuleringsordningar.

Kronikk

Anders Folkestad
Leder i Lærarforbundet

Kontakten mellom universitetet og skuleverket har blitt gradvis dårlegare. Tidlegare møteplassar har av ulike grunnar forsvunne ved overgangen til masseutdanning både i vidaregåande skule og ved universiteta. Samstundes har universitetet blitt svekt som lærarutdanningsinstitusjon. Med unntak av enkelte fagmiljø og ein del entusiastiske fagfolk har universiteta gjort lite for å halde tritt med utviklinga i skuleverket.

Dette er ein uholdbar situasjon. Det er alvorleg når våre fremste fagmiljø langt på veg har slutta å fungere som lærarutdanningsinstitusjonar i sentrale skulefag. Universitetet må rustast kraftig opp som lærarutdannar. Dette krev ein fornya universitetspolitikk, og det krev at styresmaktene aktivt medverkar politisk og økonomisk. Det må framleis vere ei sentral målsetting at vi skal ha eit lærarkorps i grunnskulen og i vidaregåande skule, med solide faglege kunnskapar i tillegg til didaktisk og pedagogisk tyngde. Det som særmerker ein lærar med fagutdanning frå universitetet er den forskingsnære og den metodiske tilnærminga til faget. Både føremålsparagrafar og læreplanar i skulen er forankra i den same kritiske tradisjonen som universitetet representerer. Lærarar med universitetsutdanning bør derfor vere det normale ved studieførebuande fag/studieretningar i vidaregåande skule. Dei må like eins ha ein sikker plass i grunnskulen.

Mjøsutvalet vurderte gradsstruktur og studieoppbygging utan særleg omsyn til behova for lærarutdanning og



UTSATT POSISJON: Universitetet tek ikkje si rolle som lærarutdannar godt nok.

Foto: JON TERJE EITERÅ

lærarrekruttering. Forslaget om å innføre ein ny og nedkorta gradstruktur er inga god løysing. Å innpasse lærarutdanninga ved universitetet i ein slik struktur, vil vere det same som å avvikle denne utdanningsegen. Derfor meiner Lærarforbundet at dersom den nye gradsstrukturen skulle bli innført, må gradsstudia bli reine fagstudium. Både førebauande prøver og praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) må kome i tillegg. Dermed vil lærarutdanninga ved universitetet framleis vere ein av dei lengste utdanningsegenane. Det må derfor leggest inn økonomiske stimuleringsordningar for at studentane skal velje denne vegen. Lærarforbundet har foreslått auka stipend, evt fullstipendiering og avskrivning av studiegjeld for

kandidatar som tek hovudfag. Ei forbe-tring av studiefinansieringa må først og fremst innrettast mot kandidatar som tek PPU og går inn i lærarstilling. Vi har også foreslått at praksisdelen av PPU vert lønna etter modell frå andre profesjonsutdanningar som har praksis som ein del av utdanninga. Dette krev eit tett og forpliktande samarbeid mellom sertifiseringsinstansane og kommunane/fylkeskommunane, men burde vere mogleg.

Den faglege sida må heller ikkje neglisjerast om vi skal betre rekrutteringa. Ei årsak til at kandidatar med hovudfag ikkje søker skulen, kan vere oppfatninga av at ein der ikkje får relevante

faglege utfordringar. Mangelfull etterutdanning og svak systematisk kontakt med fagmiljøa i høgskule-/universitetssektoren forsterkar dette. Ein måte å imøtekomme dette på kan vere å lette overgangen mellom skuleverk og høgskule-/universitetssektoren, særleg for lektorgruppa. Dette kan til dømes gjerast ved å opprette hospitantstillingar i høgskule-/universitetssektoren der lektorar frå skuleverket kan gå inn, for eksempel kvart femte år. Hospitering vil gi fagleg stimulans og utbytte for begge utdanningsnivåa, samstundes som skuleverket kan bli meir attraktivt for langtidsutdanna.

Utopia

Ansvarlig redaktør:
Vegar Andreassen

Kulturredaktør:
Trine Andreassen

Fotoansvarlig:
Jon Terje Eiterå

Daglig leder:
Eskild Andersen

Internettansvarlig:
Thomas Johansen

Redaksjonen:
Harald Groven
Kristen Brandser
Matthias Zielke
Reidun Faye
Marianne Nielssen
Atle Isaksen
Silje Sundvold

Stine Larsen
Margrete Vik
Morten Oddvik
Audun Rundberg
Eva Yasoda R. Nielsen
Astrid Storaker
André Bruun
Kristin Danielsen
Kay-Erling Ludvigsen
Andreas Myrvold
Rakel Holmstrøm

Adresse:
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø

Telefon:
77 64 53 66

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@utopia.no

Internett:
www.utopia.no

Annonsepriser:
Kontakt oss for tilbud
e-post:
annonse@utopia.no

Neste deadline:
26. oktober 2000

Neste utgivelse:
1. november 2000

Trykk:
Bladet Tromsø
Opplag:
5000

ISSN:
0806-9611

I vår ble mappedokumentasjon diskutert som virkemiddel for å bedre undervisningskvaliteten. Hvor ble det av debatten?

Spark til egen bak

Blir du ansatt ved et universitet, har du jobb resten av livet. Det er ikke lov å si opp offentlig ansatte, men hva om de ikke gjør jobben sin godt nok?

Kommentar
Trine Andreassen

Se for deg følgende scenario: En privat ansatt gjør dårlig arbeid, kommer stadig for seint på jobb eller plager sine kolleger. Vedkommende blir kalt inn på sjefens kontor og får muligens sparken. Se nå i stedet for deg dette: En universitetsansatt klarer ikke å forelese, mangler fullstendig pedagogiske ferdigheter, når ikke fram til elevene og tar ikke kritikk til etterretning. Ingenting skjer. Universitetet har en ansatt som ikke gjør jobben sin, og det er ikke lov å avskjedige vedkommende.

Forskning avgjør

Det er universitetets egen feil, kan du si. Da vedkommende ble ansatt, burde universitetet ha undersøkt om personen hadde gode nok pedagogiske kvalifikasjoner, om vedkommende dugde som foreleser, ikke bare som forsker. Men fordi kunnskapene og arbeidet innen forskning var så omfattende, kunne man ikke annet enn å ansette vedkommende. Vitenskapelig arbeid veier nemlig tyngst ved ansettelser.

Mangler gulrøtter

Forskning gir nemlig mer prestisje enn gode undervisningsegenskaper. Det illustreres til og med i terminologien: Det kalles forskningsfri og undervisningsplikt. Opptrykk til professor skjer også kun på basis av vitenskapelig arbeid. Det finnes ingen gulrøtter for gode undervisere.

Humper videre

I et slikt system er det ikke studentenes læring som er i fokus. Om en ansatt i en skobutikk ikke behandler kundene etter retningslinjene, blir det avskjed på grått papir. Om en foreleser ikke kan formidle kunnskap til studentene, bare humper

semesteret videre. Studentene rømmer fra forelesningene, de "stemmer med føttene" som en ansatt ved UiTø formulerte det.

Like krav

Forskning er viktig, selvfølgelig. Det er klart studentene bør ha forelesere som er oppdatert i faget sitt. Men det må stilles like sterke krav til pedagogiske ferdigheter som til forskningserfaring, og det ikke bare i teorien, men i praksis.

Kan vise mappa si

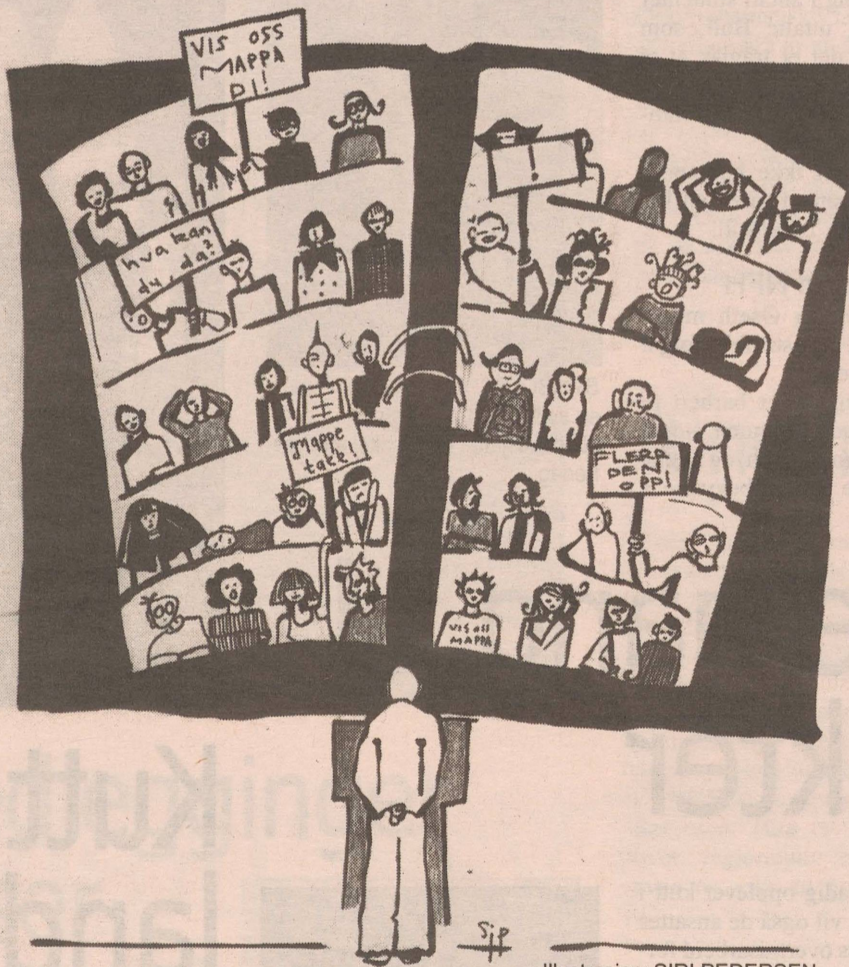
Universitetsstyret ved UiTø vedtok i april å oppfordre søkere til vitenskapelige stillinger å legge ved ei mappe som dokumenterer de pedagogiske ferdighetene deres, såkalt mappedokumentasjon. Men samtidig understrekes det at mappedokumentasjon ikke er et formelt krav til søknaden, bare en mulighet til å vise fram undervisningsferdighetene sine. De

som ikke har pedagogiske ferdigheter, kan fortsatt skjule seg bak forskninga si.

Ties ihjel

– Det er ikke lett å rekruttere personale til Tromsø. Som eneste norske universitet med slike krav om tilleggsdokumentasjon, kan vi få ytterligere vanskeligheter med rekrutteringa, sa studiedirektør Ingrid Bergslid Salvesen i mars til Utopia.

Men skal virkelig studiekvaliteten kvelles av redsel for at ikke søkerne til vitenskapelige stillinger holder mål? Det ser ut som om universitetene heller vil tie ihjel mangelfulle undervisningsegenskaper enn å stille krav for at nivået på forelesningene skal heves. Det er på tide å minne om at en viktig oppgave for et universitet er å gi studenter ei utdanning. Da må studentene prioriteres.



Illustrasjon: SIRI PEDERSEN

Tilpasningsproblemer

■ Norske studenter blir dårligere og dårligere i matematikk. Det viser undersøkelser gjort av Norsk Matematikkråd. Resultatene er svært alarmerende mener lederen i rådet, Johan Aarnes fra NTNU. – Regneoppgavene i undersøkelsen baserer seg på ungdomsskolepensum, og studentene skårer uhyggelig lavt, uttaler Aarnes.

■ Det viser seg at bare halvparten av studentene kan løse enkle oppgaver i prosentregning eller finne ut hvilket tilbud som gir det beste varekjøpet. Verst er tilstandene blant lærerstudentene der studentene mangler basalferdigheter på grunnskolenivå. Det er urovekkende.

■ Alt tyder på at Reform 94 har bidratt til en ytterligere forverring av studentenes matematikkunnskaper. Både strykprosent og søkerfall fikk betydelige hopp fra 1997 til 1998. Siden har tallene stabilisert seg på 98-nivå.

■ Stort stoffomfang har hindret fordypning og utstrakt bruk av grafiske lommeregnerne synes å ha gjort dagens studenter til ukritiske tallpunchere. Læreplanutformer Tom Lindstrøm uttrykker det slik: – Kalkulatoren har vært brukt til å omgå problemene, ikke løse dem.

■ Valgfriheten som fulgte med reformen har også bidratt til en flukt fra realfagene. Realfag er modningsfag, og dagens studenter har en tendens til å velge minste motstands vei. Resultatet blir en nedprioritering av realfagene.

■ Sammenhengen mellom prestasjonsnivå og forkunnskaper er påtagelig, viser undersøkelsen. Konsekvensen av dette må bli skjerpede opptakskrav, forlanger professorene. De mener at både begynnerkursene i matematikk og lærerhøgskolene må kreve minimum to års fordypning fra videregående. Det er ikke nødvendigvis veien å gå.

■ Ønsker en student å studere matematikk på universitetet, må hun gjerne det, uavhengig av bakgrunn fra gymnaset. Har ikke studenten de nødvendige ferdighetene, må hun tilegne seg dem hvis hun vil bestå eksamen. Det burde være studentens problem ikke universitetets. Så lenge den faglige standarden ikke rokkes.

■ Slik er det dessverre ikke. Dette er et politisk spørsmål. Så lenge universitetets bevilgninger følger vekt-talls- og kandidatproduksjonen, er utdanningsinstitusjonene avhengig av å få studentene gjennom systemet.

■ Det er fristende å senke det faglige nivået, innrømmer professor Lindstrøm ved Universitetet i Oslo. La oss for all del ikke håpe at det blir resultatet. Ingen blir bedre i matematikk på den måten.

Utopia for...

25 år siden

Husleigestreiken i fjor hadde som resultat ein avtale om avgrensa auke i leigene ut 1976. Ved nyttår går avtalen ut – og leigene opp. Etter eit framlegg frå administrasjonen i Studentsamskipnaden (SSTØ) skal vanlege hyblar på Prestvann og Storskogåsen hevast frå 325 til 340 kroner.

Hentet fra artikkelen *Samskipnaden med nye forverringstiltak*

10 år siden

Forutsetningene for å klare seg blir vesentlig forverret. Studentene bør være vellykkede og strømlinjeformede for å overleve i kampen. Atter en gang taper de svake. Forrige ukes vedtak i Universitetsstyret betegnes som en skandale, der en studentrepresentant i vippeposisjon stemte for begrensning av antall ganger man kan gå opp til eksamen i samme fag.

Hentet fra artikkelen *De "vellykkedes" akademi!*



Statsbudsjettet 2000

Fordoblet ledig

Sammen med 500 andre meldte rektor Tove Bull seg arbeidsledig i protest mot regjeringas forslag til statsbudsjett.

Atle H. Isaksen

Universitetet i Tromsø er nemlig blitt servert et kutt på hele 32 millioner kroner i neste års statsbudsjett. Studenter og ansatte gikk derfor til storstilt protestaksjon mot den pålagte ulykka på selveste fredag den 13.

– Dette aksepterer vi ikke, sa Tove Bull i sin appell.

Uten arbeid

– Kutforslaget er så stort at det er et spørsmål om det lenger er vits i å studere, tordnet studentstyreleder Ellen Øseth. Sammen med rektor Bull overrakte hun nærmere 500 ledighetsskjemaer til Aetat, mens mengden messet taktfast:

– Vi vil ikke gå uten jobb, vi vil gå på universitetet!

– Jeg synes det er greit at universitetet markerer seg mot statsbudsjettet ved å levere inn ledighetsskjemaer, men jeg tror det ville tatt lang tid å ordne arbeid til så mange arbeidsløse akademikere, sier distriktsarbeidssjef Ellinor Elvevoll.

Strutsepolitikk

Tove Bull appellerte til de sentrale myndighetene om å få hodene opp av sanden og slutte med sin kortsiktige strutsepolitikk.

– Det er et paradoks at universitetenes budsjetter kuttes i oppgangstider og økes i nedgangstider. Argumentet om nedgang i studenttallet forstod hun heller ikke.

– Universitetet i Tromsø har hatt en økning i antall studenter siden 1998, uttalte Bull, som også mener det er tragisk at et så vellykket distriktpolitisk tiltak som UiTø skal kunne rammes på denne måten.

– Kuttet vil ikke bare ødelegge universitetet, men en hel landsdel, raste Tove Bull.

La ned NFH

Studentstyreleder Øseth mener kuttet vil få katastrofale følger for universitetet.

– Bevillingene er barbert til huden allerede og noen steder blør det, tordnet Øseth, og mente at man bare kunne begynne å

legge ned.

– Hva skal gå først? spurte hun mengden av ansatte og studenter. En gedigen pipekonsert sendte Norges fiskerihøgskole først i huggestabben, og dermed slo studentstyrelederen i stykker en pappmodell av bygningen.



SYMBOLSK: NFH ble knust som en symbolsk handling mot statsbudsjettet under aksjonen på fredag.



Fra første gang til gamle takter

Aksjonen samlet studenter og ansatte om felles sak, og inkluderte førstegangs-demonstranten så vel som gamle ringrever.

– Jeg sto i garasjen og snekret banner i går kveld, og da var det 26 år siden forrige gang, sier arkeologiprofessor Reidar Bertelsen. Han synes det er viktig å markere et standpunkt og hadde malt "Statsbudsjettet er et svik mot framtida" på plakaten.

– Jeg synes årets budsjett er noe av det dystreste jeg har sett på lenge, sier Bertelsen, som også har en teori om at man taper mer enn 32 millioner kroner.

– Hvis vi stadig opplever kutt i budsjettene, vil også de ansattes vilje til gratis overtidarbeid forsvinne. Vi jobber jo på universitetet fordi vi liker det, men fortsetter man å bli nedprioritert vil lysten til å yte noe ekstra bli borte, avslutter Reidar Bertelsen.

Jusstudent Torgrim Endresen demonstrerte for første gang på aksjonsdagen.

– Jeg synes det er en artig idé å levere inn ledighetsskjemaer, sier Endresen. Han mener at uansett virkning så er det et virkemiddel som vekker oppmerksomhet.

– Det er viktig å støtte opp om felles sak, konkluderte jusstudenten.



ET SVIK: Både erfarne og nye aksjonister karakteriserte statsbudsjettet som et svik mot framtida

Kutt i utenlandsstøtten

Nesten 100 millioner kroner skal kuttes i støtten til utenlandsstudenter foreslår statsbudsjettet.

Kuttet rammer gebyrstipendordninga. Gebyrstipendet er ment å dekke skolepenger for studenter som studerer i utlandet.

– Vi er svært skuffet over at regjeringa, som har målsetting om lik rett til utdanning uavhengig av sosial og økonomisk bak-

grunn, nå velger å stryke enkelte fagretninger fra gebyrstipendlisten, sier Eirik Boggsnes, president i ANSA, utenlandsstudentenes interesseorganisasjon.

Følgende fag strykes fra støttestelista: Mediefag, hotell- og reiselivsfag, teknologiske fag, fysioterapi, samfunnsøkonomi, opera og dans. I følge ANSA er det i dag ca. 3 100 støtteberettiget studenter i utlandet som studerer fagretningene som foreslås kuttet.

Statsbudsjettet 2000



nettskøen



– Frykter nedlegginger og oppsigelser

– Dette er det dårligste statsbudsjettet noensinne for Universitetet i Tromsø, hevder universitetsledelsen.

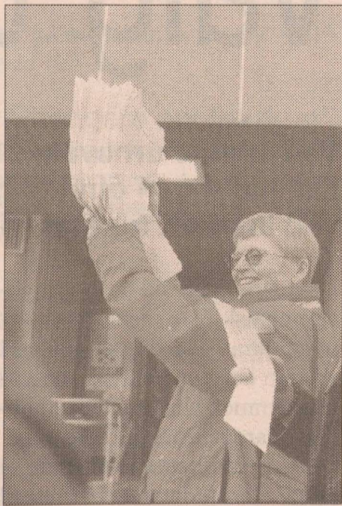
De mener realkuttet på nesten 32 millioner kroner kan tvinge frem både nedlegginger og oppsigelser.

– Det ser dystert ut, sier rektor Tove Bull, som karakteriserer regjeringas forslag til statsbudsjett som elendig for hele universitetssektoren, ikke bare for Universitetet i Tromsø.

– Blir budsjettforslaget vedtatt, vil det bety veldig mye trangere kår for institusjonen. I verste fall kan det bli snakk om både oppsigelser og nedlegginger av enkelte fagområder, uttaler Bull.

– Dette er et kraftig tilbakeslag for Universitetet i Tromsø, sier universitetsdirektør Harald Overvaag, som mener tilleggsbevilgninger er nødvendig skal institusjonen opprettholde en forsvarlig drift.

– Det har tatt 31 år å bygge opp dette universitetet, det kan ta ett år å bygge det ned, fastslår Overvaag.



SORGENE PÅ FORSKUDD: Sammen med 500 andre meldte rektor Tove Bull seg arbeidsledig.

Aksjonen ga ekko

Fredagens aksjon mot statsbudsjettet ga gjenlyd helt til Stortinget.

Alle de nordnorske stortingsrepresentantene var invitert til fredagens demonstrasjon mot kuttene til Universitetet i Tromsø. Få svarte på henvendelsen, og ingen møtte opp. Troms-representant Ivar Østberg (KrF) tok imidlertid saken alvorlig. I trontaledebatten videreformidlet han aksjonsleder Grethe Karlsens bekymring for raseringa av UiTø, som i verste fall kan tvinge nordnorsk ungdom til Oslo for å ta utdanning.

– Det er en uhyre viktig utdanningspolitisk sak å sikre bevilningene til UiTø, sier Østberg, og lurer på hvordan det høgre utdanningssystemet kan styrkes når UiTø foreslås kuttet med 32 millioner kroner. – Universitetet i Tromsø er fortsatt ikke fullt utbygd. Er det god kompetanseoppbygging å bygge ned lenge før landsdelen har fått anledning til å ta igjen utdanningsetterlepet? Aksjonen i Tromsø viste at svaret på dette spørsmålet er et helt klart nei.

Flukt fra Hum-fak?

Det humanistiske fakultet ligger allerede i år an til et millionunderskudd. Ytterligere kutt kan slå føttene unna fakultetet. – Vi kan fort få et fagtilbud som verken er akseptabelt eller attraktivt, sier fakultetsdirektør Eirik Liland, som frykter at de på sikt kan miste både de beste studentene og de beste

forskerne. Han stiller også spørsmål ved om de kan opprettholde alle fagområdene. – Det vil i så fall være et stort tap for landsdelen, poengterer Liland, og anmoder landsdelspolitikerne om å komme på banen.

Ringvirkninger

Både næringslivstopper og politikere i landsdelen mener hele Nord-Norge vil lide hvis bevilningene til Universitetet i Tromsø kuttet med 30 millioner kroner.

– Dette vil få negative konsekvenser for norsk og nordnorsk næringsliv, sier direktør i NORUT-gruppen, Wiktor Sørensen. Han er overrasket over regjeringas manglende evne og vilje til å følge opp

kravet om å få norsk forskning opp på et forsvarlig OECD-nivå innen fem år.

– Det er alfa omega med et oppegående universitet skal vi kunne møte de utfordringer vi står overfor i landsdelen, sier ordføreren i Skjervøy, Roy Waage. Han mener kuttene på universitetsbudsjettet kan få konsekvenser for hele regionen.

Penger til bygg

Statsbudsjettet gir også et lyspunkt for UiTø. Bevillingen til Teorifagbygget ble videreført med 133 millioner kroner.

– Det er litt sukker også, alt er ikke bare svart, sier direktør Harald Overvaag om bevilningen til Teorifagbygget. Dermed

gikk byggestarten som planlagt sist mandag. UiTø får også 10 millioner kroner til utstyr til nybygget Østre fløy (i flukt med SV-fakultetet), samt sin del av 25 millioner kroner som skal gå til vitenskapelig utstyr til universitetene.

Verdt
å viteDyrere
bussbilletter

Avgiftene på kollektivtransporten skal økes med 12 prosent, foreslår regjeringa i statsbudsjettet. De siste 20 årene har staten kuttet 1,2 milliarder kroner på overføringene til kollektivtransporten, melder Studentnett.

Dyre medisiner

En medisinstudent ved NTNU er seks ganger dyrere enn en ved Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT), ifølge Under Dusken. Sammen med SVT-studentene er det studentene ved Historisk-filosofisk fakultet som koster universitetet minst.

På leilighetstoppen

UiTø er nest flinkest i klassen til å innrede leiligheter for funksjonshemmede studenter. Elleve leiligheter kan Tromsø skilte med, og det er langt bedre enn de to leilighetene som finnes i Bergen og de seks i Oslo. Trondheim har flest leiligheter, ifølge en undersøkelse gjort av Studentensiden.

Flere lån til
inkasso

Ti prosent av alle studielånene som er under tilbakebetaling, går til inkasso, melder Studvest. For tre år siden gikk 33.100 studielån til inkasso, og i fjor var tallet 43.100.

Skjult agenda

Neste uke skal et nytt
studentstyre velges –
uten at studentene
har blitt presentert for
en eneste av kandida-
tene.

Vegar Andreassen
Gry Johansen (foto)

De politiske fraksjonene har nemlig vært alt annet enn aktive det siste året. Kun én fraksjon klarte å nå den opprinnelige listeinnleveringsfristen og kun én fraksjon har utarbeidet et skriftlig politisk program. Studentene har derfor til gode å bli presentert for de fire fraksjonenes politiske agenda.

Lover bedring

– Det har vært et problem at vi ikke har hatt aktivitet innad i gruppa, sier Ellen Øseth. Studentstyrelederen er også i år listetopp for Sosialistisk studentlag (SSL).

– SSL har nå tatt en oppvask, forteller Øseth, og lover hyppige

medlemsmøter, studiesirkler og partidebatter.

Også Sosialdemokratisk studentforening (SSF) og Moderat liste (MOD) tar selvkritikk.

– Vi bør være mer på banen gjennom hele året, for eksempel med politiske møter listene imellom, sier Vegard Marvik, listetopp hos SSF.

– Legg ned

Senterekstremistisk liste (SEL 2000) har gjenoppstått til årets urnevalg. De er ikke nådig i kritikken av de andre fraksjonene og studentdemokratiet.

– Under ti prosent stemte ved forrige urnevalg. Det er et tydelig signal på at studentdemokratiet ikke fungerer. Vi ønsker å legge ned den nåværende styreform, uttaler Daniel S. Dunvold fra Senterekstremistene. SEL ser for seg et system av tillitsvalgte i stedet for politisk valgte representanter.

Feiende valgkamp?

Ingen tegn til valgkamp er observert så langt og kun SSL har utformet et arbeidsprogram. Men fraksjonene lover handling.

– I henhold til tradisjonen skal vi holde en bred valgkamp på hele universitetet, lover SSL-lederen, og røper virkemidler som hjemmesnekrete løpesedler og plakater.

Også SSF vil ta direkte kontakt med studentene gjennom plakater og stands, bedyrer Marvik. Tor Arne Morskogen på Moderat liste håper å få i gang den tradisjonelle ideologidebatte.

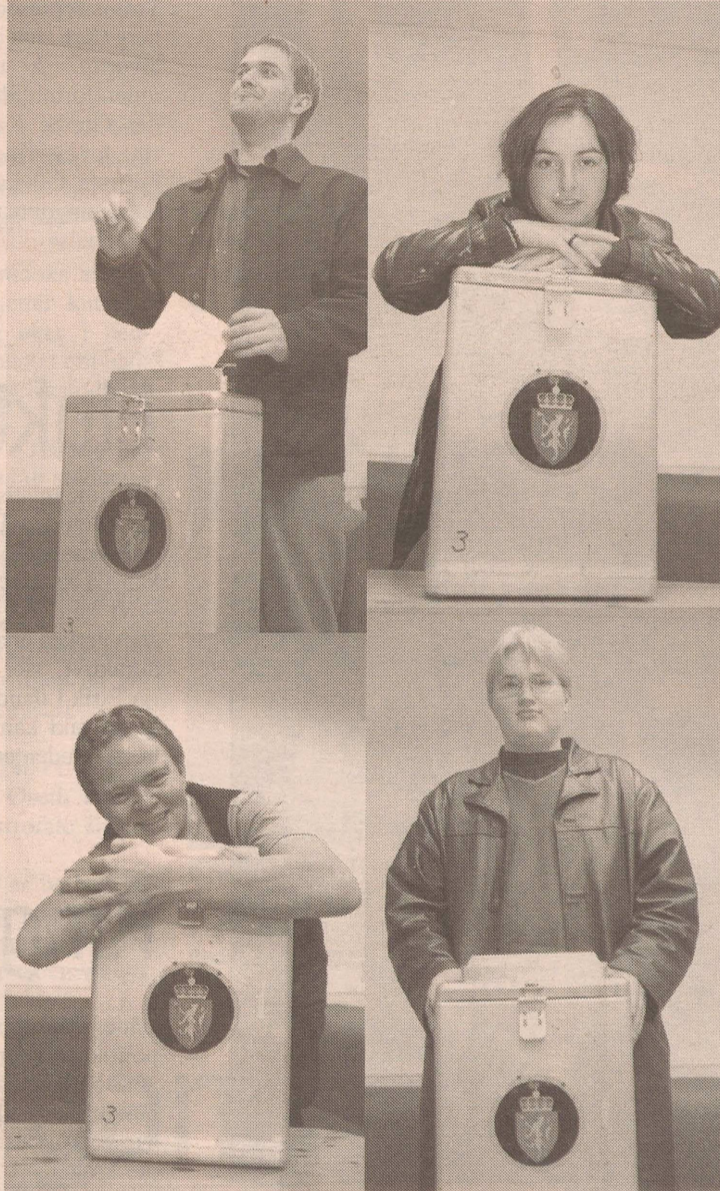
SEL-lista, som kritiserer fraksjonene for kun å være synlige i valguka, vil ikke si noe om deres valgkamp.

MODERAT: – Vi skal være en kontrollør mot det sosialistiske, sier Tor Arne Morskogen og Moderat liste.

SELSOMT: Den menige student må få mer råderett over semesteravgiften, sier Daniel S. Dunvold fra SEL 2000.

UTVIDET: SSL og Ellen Øseth utvider sin politiske horisont og vil også ta opp andre enn studentpolitiske saker.

LIK: Lik rett til utdanning er i følge Vegard Marvik den viktigste saken for SSF.

Engasjert? Indignert?
Eller bare skrivekåt?

Utrop

Leserinnlegg kan sendes til utropia@utropia.no Vi forbeholder oss retten til å forkorte innleggene. Alle innlegg skal sendes inn med fullt navn.

Valg uten velgere

Ved forrige urnevalg stemte i underkant av ti prosent av studentene. – Det har ingen direkte betydning for legitimiteten, hevder Marcus Buck ved Institutt for statsvitenskap.

Daniel S. Dunvold og Senterekstremistisk liste mener at det er udemokratisk å opprettholde et system der kun én av ti studenter stemmer. Universitetsstipendiat Marcus Buck er ikke enig.

– Legitimiteten er til stede så lenge alle studentene har rett til å stemme. Det eneste man kan slutte ut fra den gitte prosent-satsen er at interessen ikke er særlig stor.

Så lenge studentene ikke har

noen incentiver for å stemme virker tallet helt normalt, uttaler Buck. All statistikk tilsier nemlig at kun fem til ti prosent av befolkninga har særlig interesse av politiske valg.

– Betydninga av valgdeltakelsen er sterkt overdrevet, hevder statsviteren. Han sier at før man har spurt folk om hvorfor de ikke stemmer kan man ikke slutte noe som helst.

Studentstyret

- Øverste organ i studentdemokratiet ved UiTø
- 10 velges fra politiske lister
- 11 fakultetsrepresentanter
- 2 minoritetsrepresentanter (Samisk studentforbund og International Students Union)

Reformen som slo feil

Strykprosenten har økt, flere faller fra underveis og det er færre søkere. Reform 94 har hatt en dramatisk innflytelse på realfagene.

Vegar Andreassen
Eskild Andersen (foto)

Strykprosenten i begynnerkursene i matematikk har økt markant de tre siste årene. På begynnerkurset Mb-1 økte strykprosenten fra 30 til 50 prosent i 1997, samme år som de første reform-elevne kom til universitetet. En undersøkelse fra Universitetet i Oslo bekrefter tendensen.

– Det er ei gjennomgående erfaring at resultatene har blitt dårligere etter reformen. Det er helt klart at Reform 94 har hatt sitt å si, fastslår professor og lærebokforfatter Tom Lindstrøm ved Universitetet i Oslo.

Færre søkere

Også søkerallene har gått ned. Før 1997 var det ved Universitetet i Tromsø i gjennomsnitt nesten 500 studenter årlig på realfag, lavere grad. Etter 1997 har tallet stabilisert seg på omtrent 350. Det er en nedgang på hele 30 prosent.

– Vi har opplevd en betraktelig nedgang i antall studenter og at flere faller fra underveis, bekrefter professor Tor Flå ved Institutt for matematikk og statistikk. Tall fra instituttet viser at bare halvparten av studentene som meldte seg til eksamen i Mb-1 i 1998 faktisk møtte opp, og kun halvparten av disse igjen bestod eksamen.

For stort omfang

Tom Lindstrøm var med på å lage læreplanen som ligger til grunn for reformen. Han innrømmer at omfanget antakeligvis ble for stort og at det er for stort skille mellom de ulike emnene.

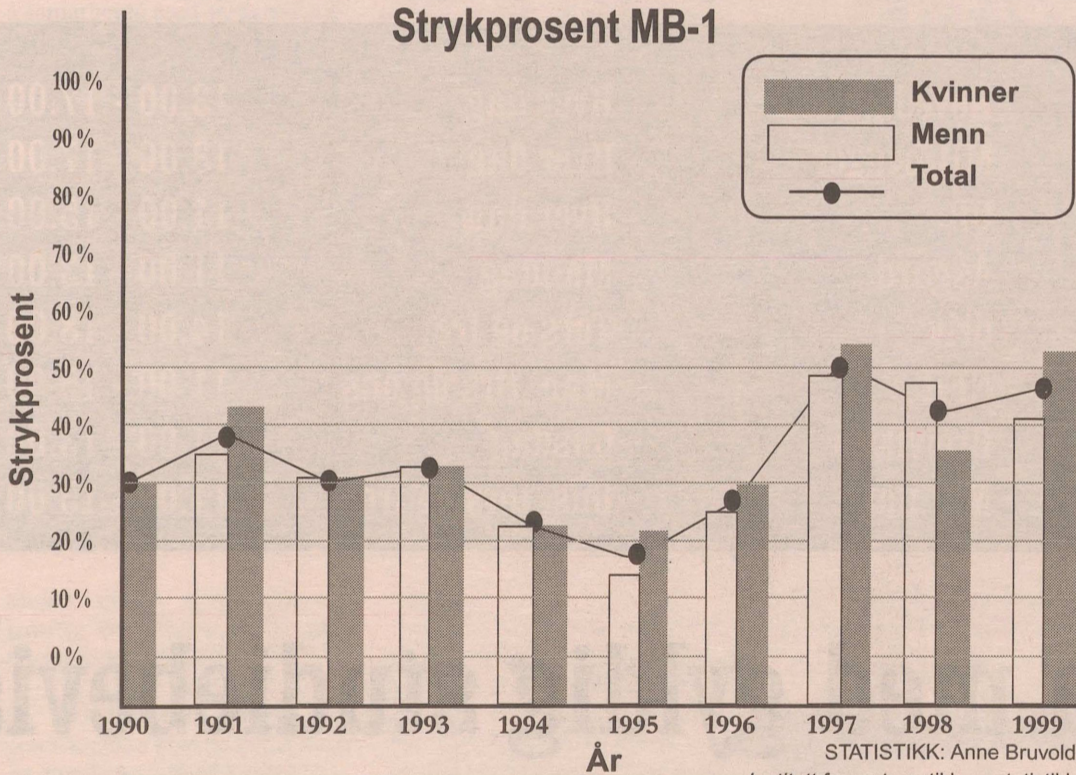
– Lærere i den videregående skole har klaget over et voldsomt tempopress, slik at alt fokus har blitt rettet mot eksamen, mens undervisere ved universitetene klager over dårlig kunnskapsnivå, forteller Lindstrøm.

– De aller beste elevene er nok like gode som før. Det er gruppa etter som får problemer, sier Erlend Langstrand, lektor i realfag ved Vestvågøy videregående skole.



VANSKELIG: Reidun Klykken Lie (t.v.), Carina Fyhn Hansen og Marianne Svorken synes brukerkurset MB-1 er ganske vanskelig.

Strykprosent MB-1



STATISTIKK: Anne Bruvold, Institutt for matematikk og statistikk.

Nye læreplaner

Stor stoffmengde og utstrakt bruk av kalkulator synes å ha gitt Reform 94-elevne et dårligere ferdighetsnivå. Nå er nye læreplaner klare til å bøte på problemet.

Tom Lindstrøm ved UiO har vært med på å utforme de nye læreplanene.

– Vi har klart å redusere omfanget og samordne stoffet bedre. Om det er nok, og i hvilken grad det hjelper, kan jeg ikke svare på.

Godt mottatt

Administrativ leder for Institutt for matematikk og statistikk, Anne Bruvold, er glad for at stoffmengden blir redusert.

– Stor vekt på bruk av kalkulator og stor stoffmengde har gitt mindre tid til å drille på regneferdigheter, sier Bruvold. Hun mener dette kan være mulige årsaker til instituttets økte strykprosent.

Kalkulatoren har skylda

Også Tom Lindstrøm tror at utstrakt bruk av grafiske lommeregnere har påvirket studentenes grunnferdigheter. Han tror at både kalkulatoren og den nye formelsamlinga er blitt brukt på gal måte.

– Kalkulatoren blir fort brukt til å omgå problemer, ikke løse dem. Dermed blir regneforståelsen borte, påpeker Lindstrøm.

Real nedgang for realfagene

Det er til dels dramatiske brister i matematikkferdighetene til store studentgrupper, slo fjorårets undersøkelse fra Norsk Matematikkråd fast. Foreløpige tall fra årets test bekrefter og forsterker inntrykket.

– Situasjonen er dyster, fastslår Johan Aarnes, leder for Norsk Matematikkråd (NMR). NMR har også i år foretatt en undersøkelse av matematikkferdighetene til nye studenter ved landets universiteter og høyskoler.

– Undersøkelsen baserer seg på ungdomsskolepensum, og studentene skårer uhyggelig lavt, fortviler Aarnes.

Dårligere ferdigheter

– Ja, man har sett en nedgang i matematikkferdighetene. De begynnerstudentene vi får nå er dårligere enn de vi hadde for ti år siden, bekrefter Tom Lindstrøm ved Universitetet i Oslo.

I følge Aarnes har lærerskolestudentene de mest iøynefallende svakhetene. De viser en dramatisk mangel på kontroll av sentrale matematikkunnskaper på ungdomsskolenivå. Eksamenresultatene ved Høgskolen i Tromsø (HiTø) støtter utsagnet. I vår strøk over fire av ti studen-

ter på matematikkurset MA 110 ved HiTø.

Strengere opptakskrav

– Dette må få konsekvenser for opptakskravene, krever Aarnes. Også Lindstrøm vil ha skjerpede opptakskrav.

– Men det er vanskelig å få gjennomslag for dette i departementet. De vil nemlig holde studiene så åpne som mulig, forklarer Lindstrøm.

Tilpasning

Gapet mellom begynnerstudentenes ferdigheter og de faglige kravene på begynnerkursene synes stort.

– Universitetene har forsøkt å tilpasse seg ganske lenge, sier både Lindstrøm og Aarnes, og

nevner tiltak som forkurs og differensierte kurstilbud. Her står imidlertid universitetene overfor et dilemma:

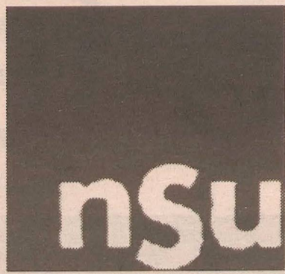
– Vi ønsker ingen faglig utvanning, poengterer Lindstrøm.

– Politikerne bestemmer

Men så lenge bevilgningene fra departementet følger vektallproduksjon og antall kandidater blir universitetene brikker i et økonomisk spill.

– Foreløpig har vi ikke senket den faglige standarden, sier Lindstrøm, men innrømmer at det fort kan bli fristende.

– Til syvende og sist er det politikerne som bestemmer, bedyrer Aarnes, og henviser til den finansieringsordninga.



Valg til nytt Studentstyre

Åpningstider valglokalene

Det skal i perioden 23. til 27. oktober velges Studentstyre for 2001. Studentstyret er studentenes øverste valgte organ ved Universitetet i Tromsø. Alle registrerte studenter ved UiTø har stemmerett ved valget. Du kan avgi din stemme på følgende steder til oppgitte tider:

Hovedgården	Hver dag	13.00 - 17.00
MH-bygget	Hver dag	13.00 - 17.00
UB	Hver dag	11.00 - 15.00
Åsgård	Mandag	11.00 - 13.00
driv	Tors og fre	14.00 - 18.00
NFH	Man, tirs og ons	11.00 - 15.00
Breiviklia	Onsdag	11.00 - 13.00
Mat.nat	Ons, tors og fre	11.00 - 15.00

Ta med gyldig studiebevis.

Bruk stemmeretten din!

Kommersiell flodbølge

Universitetsledelsen ønsker ikke kommersielle aktører i Breivika og studentstyret har fattet prinsippvedtak mot reklame på campus. Likevel flommer universitetet over av reklamert informasjon.

Margrete Vik og Vegar Andreassen
Jon Terje Eiterå (foto)

– Vi vil ikke sette av plass til salgsdrift, salg av tjenester, markedsføring og annen kommersiell drift som ikke er koblet direkte opp imot studier, sier assisterende direktør Jan Larsen.

Ønsker klar linje

Universitetet har et kapasitetsproblem og ønsker seg ryddigere forhold, men har intet nedfelt regelverk på området.

– Det er ønskelig å utvikle en politikk på området, sier Larsen. Men så lenge administrasjonen ikke har klare regler å handle etter, vil det være et spørsmål om skjønn, fra sak til sak, bemerker direktøren.

Tar avstand

Studentstyret har derimot en krystallklar politikk på området.

– Vi ønsker ikke at campus skal bli et kommersialisert

område, sier studentstyreleder Ellen Øseth. I september fattet derfor studentstyret et prinsippvedtak mot at kommersielle aktører skal kunne reklamere eller profilere seg i Breivika. Studentstyrelederen synes det er merkelig at universitetet ikke har noe håndfast å forholde seg til.

Tar seg til rette

Til tross for universitetets restriktive politikk, noen kommersielle aktører tar seg likevel til rette. Studentkalenderen flyter for eksempel rundt på campus.

– Den har fått det samme svaret som andre kommersielle henvendelser har fått før den, vi ønsker ikke å ha det på campus, sier Jan Larsen.

– Studentstyret ønsket ikke å samarbeide med studentkalenderen. Vi har ikke gitt dem tillatelse, sier Øseth.

Ingen forståelse

– Jeg synes det bare er rett og rimelig at studentene får studentkalenderen. Det er jo voksne mennesker vi snakker



TAR SEG TIL RETTE: Til tross for universitetets restriktive politikk, noen kommersielle aktører tar seg likevel til rette. Studentkalenderen flyter for eksempel rundt på campus.

om, ikke ungdomsskoleelever, uttaler Julius Solheim fra Skandinaviske Skoledagbøker A/S, selskapet bak Studentkalenderen. Han stiller seg undrende til politikken universitetet har på kommersiell drift.

– Universitetet i Tromsø er den eneste av 45 utdanningsinstitusjoner i Norge som har fått tilbudet som ikke ville ha studentkalenderen. Det er trist, sier

Solheim, folk må få lov til å bestemme selv.

Svar skyldig

Hvordan studentkalenderen kom i distribusjon på universitetet vil ikke Skandinaviske Skoledagbøker A/S svare på.

– Dette viser hvordan det blir uten et klart regelverk, sier Øseth.

– Vi kan ikke sensurere pos-

ten inn til universitetet, bemerker Jan Larsen. Universitetsdirektøren har tilsyn med universitetets lokaler og kan sanksjonere ovenfor utsendere av uønsket materiale med bortsending. Reklamematerialet blir imidlertid liggende.

Strid om boligpenger

Under årets tildeling av midler til studentboliger fordelte Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 150 millioner kroner til en privat og kommersiell aktør.

Samskipnadsrådet reagerer sterkt på avgjørelsen og mener studentboliger er samskipnadens oppgave.

Marianne Nielssen

Det er Stiftelsen Anker Studentboliger og Hotell som har blitt tildelt midler fra departementet. Lisbeth Dyrhaug, leder av Samskipnadsrådet, er overrasket over beslutninga.

– KUF-departementet har bedt universitetene om å avvikle sine stiftelser, og har gitt signaler om at studentboliger er Samskipnadens oppgave. Har departe-

mentet endret standpunkt, og hvorfor ble akkurat denne stiftelsen tildelt støtte?

Prinsipielt viktig

Jon Christian Fløysvik Nordrum er styreleder i Studentsamskipnaden i Tromsø. Han synes departementet opptrer inkonsekvent.

– Vi reagerer ikke på Stiftelsen Anker, men på departementet som har gitt en privat stiftelse penger fra begrensede midler som kunne vært fordelt på samskipnadene. Det er ikke ulovlig for en stiftelse å søke, men departementet har tidligere gitt klare signaler om at samskipnadene skal ta seg av boligbygging for studenter, sier Nordrum. Han forteller at UiTø har blitt bedt om å avvikle eller la SiTø overta sine stiftelser.

– Det er vanskelig å forholde seg til denne inkonsekvensen, fortviler styrelederen.

Forsvarer tildeling

Ekspedisjonssjef Jan Levy i KUF-departementet forsvarer tildeling av midler til private

stiftelser.

– Det har i flere år vært sendt ut informasjon om midler til boligbygging til Stiftelsen Anker og også BI-stiftelsen, men de har ikke fått noe tidligere. I år har Anker fått midler fordi de har et godt og høyt prioritert prosjekt. I Oslo er situasjonen spesiell, med stor mangel på studentboliger, sier Levy. Han understreker likevel at det primært er Samskipnadens oppgave å bygge studentboliger.

Bedre enn Samskipnaden

Per Kallenius i Stiftelsen Anker sier at fikk beskjed fra departementet om at alle kunne søke.

– Vi har søkt flere ganger, men fått avslag. I år fikk vi derimot midler fordi vi har et godt prosjekt sentralt i Oslo. Anker er et populært tilbud med nesten 100 prosent belegg. Hyblene våre er større og billigere enn Samskipnadens. Kallenius avviser at Stiftelsen Anker er profittoorientert.

– Stiftelsen ble opprettet med midler fra blant annet LO og

Fellesforbundet. Overskuddet er på rundt én million kroner, som

vi bruker til oppussing, bedyrer Kallenius.

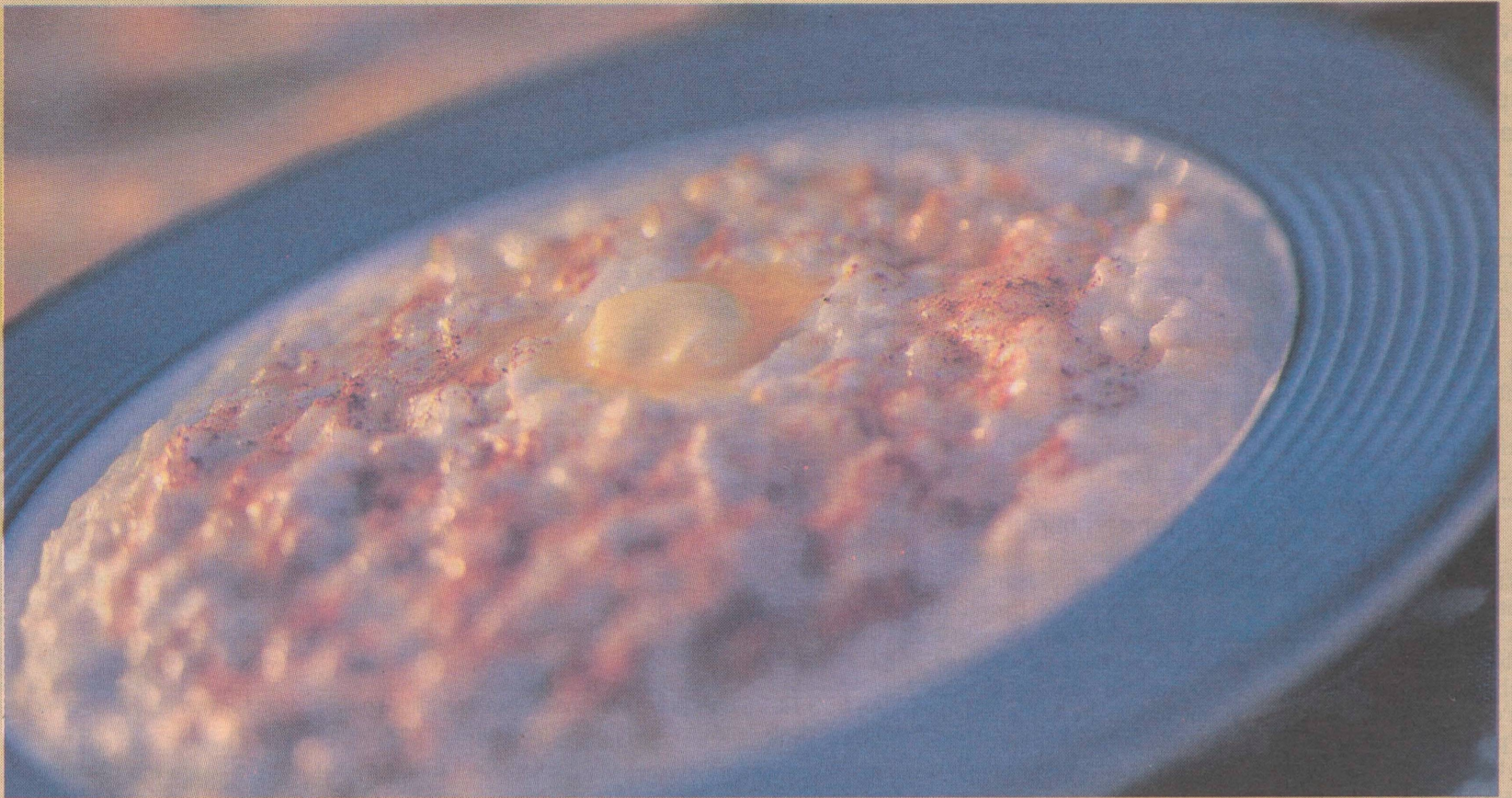
Ved dødsfall i nær familie og vennkrets oppleves sorg. I studenthverdagen kan det være vanskelig å bearbeide disse følelsene hvis en ikke får noen å dele med.

Studentpresten og Studentenes Sosialtjeneste inviterer studenter i sorg til å være med i en sorggruppe. Gruppen har kontinuerlig inn- tak, og møtes hver 14. dag på prestekontoret. Ønsker du å vite mer om gruppa, ta kontakt med:

**Studentrådgiver
Eline Stenseth
Tlf 77 64 41 66
eller
Studentprest Tor Stranda
tor.stranda@adm.uit.no
77 64 40 97 / 91 34 20 23**

GRØTDAGER I KANTINA!

Kr. 15 pr. porsjon



Gjelder i perioden 23. - 27. oktober.



STUDENTSAMSKIPNADEN



Fjordland



Centrum * Libris

Fagbøker



Vi har bøkene og materiellet du trenger

Posters



Stor fagbokavdeling i 2. etg. med fagbøker, tidsplanleggere og gode tilbud på skolerekvisita, posters, multimediaavdeling, video etc.

Multimedia



1. etg: Velassorterte bokavdelinger, engelske bøker, turkart etc.

Skolerekvisita



Vi bestiller prompte de fagbøker som trengs uten ekstra omkostninger.

Video



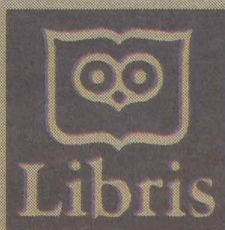
Postboks 533, 9256 Tromsø
Bok- og papirhandelen i Sjøgata

Telefonnr.: 77667200

Telefaksnr.: 77685301

E-post: erik@centrumlibris.no

Internett: www.centrumlibris.no



Go before it's too late*

*The KILROY ticket. For young people under 26 and students under 33 only.

Skal du hjem til jul?

Bodø kun kr. **435,-**

Oslo kun kr. **765,-**

Bergen kun kr. **765,-**

Trondheim kun kr. **655,-**

Stavanger kun kr. **765,-**

Prisene gjelder én vei fra Tromsø inkl. skatter og avgifter pr. 11. oktober 2000. Gyldige for ungdom under 26 år og studenter under 32 år, og er med forbehold om evt. endringer, trykkfeil og ledig kapasitet.

Call Center: 026 33

www.kilroytravels.com

KILROY
travels



MER SPRIT: Lik det eller ei, men flere og flere av byens utesteder har fått spritbevilling.

Kjøkkenservering

Har du kjøkken får du sprit, har formannskapet i kommunen vedtatt. Verken politiet eller 18-åringene er glade for at politikerne tok kjøkkenveien.

Astrid Storaker
Gry Johansen (foto)

Ni nye spritskjenkesteder er resultatet av kommunestyrets liberalisering av skjenkepolitikken.

– Hvis politikerne vil ha en by som flyter over av alkohol, må de

i grunnen få lov til det, sier politiførstebetjent Arvid Isaksen.

Mer bråk

Isaksen frykter at stadig flere skjenkebevillinger vil medføre mer bråk. Større tilgang, gir økt forbruk, påpeker Isaksen, men ser ikke for seg særtiltak av den grunn.

– Det blir ikke nødvendigvis flere folk i byen, selv om det blir flere skjenkesteder. De spres bare utover flere steder.

Lite å si

Leder for Helse- og sosialkomiteen i kommunestyret, Pia Svensgaard (SV) synes det blir

for snevert å knytte hele rusproblematikken til skjenkebevillinga.

– Tromsø har langt større rusmiddelproblemer enn hvem som skal få skjenkebevilling, sier Svensgaard. Hun forteller at det var det forrige kommunestyret som satte malen for en mer liberal rusmiddelpolitikk.

Surt å være atten

For folk under 20 år har lovforslaget innskrenket valgmulighetene.

– Dette var jeg var spesielt bekymret for. Nå har denne aldersgruppen kun ett sted å gå på, sier Svensgaard. Hun forteller at komiteen var i kontakt med utelivsbransjen under behand-

linga av loven og de mente at dette ville regulere seg selv.

– Folk vil se at det er en nisje for utesteder til denne aldersgruppen, og vil forhåpentligvis gjøre noe med det, avslutter Svensgaard.

De edle dråpers fordeling

Den årlige dysten om byens skjenkebevillinger er over. Flere utesteder enn noen gang kan nå åpne spritflaskene. Hva skjer med byens drikkemønster og hvor skal attenåringene gå?

Atle H. Isaksen

Tretten utesteder søkte om spritbevilling, men bare ni fikk innvilget søknaden. Peacock var et av de fire stedene som fikk avslag. Dermed gikk utestedets planer om akevittbar i vasken.

– Avslaget fører til at vi senker aldersgrensa til 18 år midt i uka, men beholder 20-års-grensa i helgene. Vi ønsker å gi ungdommer under 20 et tilbud og våre pianister spiller nyere musikk på disse dagene, sier daglig leder Terje Skjoldvør. Han synes imidlertid det var synd at de ikke fikk støtte til sitt originale konsept.

Ikke søkt

Driv har ikke søkt om spritbevilling, men ser ikke bort fra at det kan bli aktuelt i fremtiden. Styreleder Ketil Steigen synes det holder med øl og vin. På spørsmålet om spritbevillingene fører til færre utesteder for ungdommer under 20 år tror Steigen at flere kommer til å senke aldersgrensene til 18 år. Han synes det er bra med mange bevillinger.

– Driv er mer enn alkohol og akkurat nå vil en søknad om sprit være mer arbeid enn nytte, mener Steigen.

– Mer attraktiv

– Med en spritbevilling kan vi gi kundene våre et fullstendig tilbud, og ikke minst blir vi mer attraktive når det gjelder å arrangere firmafester og julebord, sier Eirik Baardsen, daglig leder på



IKKE PÅ DRIV: Ni nye utesteder får spritbevilling. Studenthuset Driv holder fremdeles åpent for 18-årige studenter.

Paletten. De fikk spritbevilling under årets tildeling.

– Paletten kommer til å ha veid aldersgrensa i helgene, men beholde 18 år i uka, sier Baardsen. Han tror ikke spriten vil gi noe særlig utslag på omsetningen fordi det er fremdeles øl og fotball som selger på Paletten.

– Det er ikke lett å forstå kommunens skjenkepolitikk. Vi har søkt i flere år og opplevd at nyere steder kommer foran oss i køen, men vi er jo selvfølgelig fornøyd med årets utfall, avslutter Baardsen.

Harde innstramningstiltak

Fylkeskommunen har pålagt Regionsykehuset i Tromsø å spare 13 millioner kroner på årets budsjett. Nå er kuttene vedtatt uten at de vil gå utover forskning og undervisning, forsikrer styremedlem Aarbakke.

Det opprinnelige forslaget om å kutte sengeposter og sammenslåing av to avdelinger ble forkastet av styret.

På styremøte 4. oktober ble

nye forslag presentert.

– Pengene vil bli spart inn hovedsaklig ved å holde stillinger vakante. Dette er ingen ønskelig situasjon, men vil ikke gå utover forskning og undervisning, sier styremedlem Jarle Aarbakke. Han forteller at underkuttet likevel blir på rundt 65 millioner kroner, hvis budsjettet blir overholdt.

English
summary

State Budget Suggests Multi-Million Cut

The government's plan for next year's state budget suggests a 32-million cut in the funding of the University of Tromsø. On Friday 13. October, students and employees gathered to protest against the cut.

"The ruling government must withdraw their heads from the sand and stop their short-sighted ostrich politics", rector Tove Bull claimed.

The cut, by some claimed to be the largest one ever presented in a government's suggestion for the state budget, could be covered by removing an entire faculty or institution, such as the Faculty of Law or the University Library

Reform '94 with bad results

The reform introduced to Norwegian upper secondary schools in 1994 has had a dramatic impact on the exam results in science subjects taught at universities.

Statistics show that there has been a significant increase in the percentage of students who failed such subjects in recent years. Johan Aarnes, head of the Norwegian Mathematics Council, says: "This must lead to changes in the course entrance requirements".

Hidden Agenda

A new Students' Board is to be elected next week, but the candidates are yet to be presented for their electorate.

None of the political parties have had any activity throughout the year and their campaigns are yet to be seen.

The parties will respond to the criticism by staging debates and member meetings.

"We will make ourselves visible during the next week or so," is the parties' promise to the electorate.

Whisky in the Jar

Any pub that serves food is allowed to serve liquor, the local authority has decided.

Neither the police or the city's under 20s are very pleased with the decision.

"The local politicians are free to decide whether they want a city that is flowing over with alcohol or not", PC Arvid Isaksen says.

Surfing på bryggga

Nye trådlause datamaskinar gjer studenthuset Driv unikt i verdssamanheng. No kan du ta ein kopp espresso, sjekke e-posten og skrive semesteroppgåva i avslappa omgjevnader i sentrum.

Kristin Danielsen
Rakel Holmstrøm (foto)

Det einaste ein treng for å nytte den nye tenesten til Driv er passordet frå studentkontoen din på universitetet. Så er det berre å hente ein maskin over disken, slå seg ned og logge seg på. Heilt gratis.

Einaste i landet

– Systemet er helt unikt i Noreg, kanskje i verdssamanheng, seier styremedlem Torgeir Knag Fylkesnes om det eksklusive tilbudet. Studentane slepp nemleg å forhalde seg til store, tunge datamaskinar med skrekkfylte kablar og ledningar. På Driv får du utlevert ein nett bærbar maskin med ein sendar. Sendaren kommuniserer med ein basestasjon, ein liten boks på ein av veggene på Driv. På den måten kan du til og med sitte ute på bryggga å surfe.

Framtida

– Det er dette som er framtida. Dei tradisjonelle PC-labane er både dyrare og meir tungvinte på sikt, fortel Truls Løkholt Bergli frå Student-IT-prosjektet. Det er nettopp dei som står bak og finansierer dette prosjektet. Ambisjonane til universitetet tilseier at dette berre er byrjinga.



TRÅDLAUS, MEN IKKJE RÅDLAUS: Student Kaja Bonnevie prøver ut det nye tilbudet

På lang sikt er det mogleg ikkje berre å få tilgang til maskin og Internett på PC-laben, men og i lesesalen, kantina, ja, overalt ved utlån av desse maskinane.

Få maskinar

Foreløpig er det berre fem maskinar til disposisjon på Driv.

– Vi har hatt einskilde innkøyringsproblem. Systemet kan vere litt ustabil, seier Knag Fylkesnes. Han peiker likevel på at ordninga synast som ein suksess, fleire og fleire spør etter maskinane.

– Så lenge Kyrkje-, utdannings- og forskningsdepartementet ikkje finn nokre pengar dei ikkje treng, har vi diverre ikkje råd til fleire, smiler leiar av Student-IT-prosjektet Stig Wennevold.

Trosser EU-dom

Statsbudsjettet åpner for at 60 nye vitenskapelige stillinger skal øremerkes kvinner. Dette strider mot EUs lovverk.

40 nye postdoktorstillinger og 20 nye professorater skal øremerkes kvinner, foreslår Kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske til tross for at en EU-dom slå fast at særbehandling av kvinner ved ansettelser ikke er lovlig.

– Jeg har årelang erfaring med

å kjempe mot EU. Det ville vært synd om EU skulle stå i veien for god, norsk likestillingspolitikk, sier Giske til TV2.no.

I Sverige har en slik politikk bydd på problemer. Etter at Sverige opprettet egne kvinneprofessorater for fem år siden, gikk en vraket mannlig søker til sak. Dommen fra EU-domstolen sier at man ikke kan foretrekke en person fra et underrepresentert kjønn framfor en bedre kvalifisert søker av et annet kjønn. Norge er gjennom EØS-avtalen forpliktet til å rette seg etter EU-domstolen.

studieperiode i utlandet.

Frister

Utteksling Erasmus, fortsatt ledige studie-plasser i Europa innen mange fagområder vår 2001. Søk innen 15. oktober, med mulighet for utvidet søknadsfrist.

Arrangement

International Coffee Hour, Thursday 2. November, VIP Canteen (Administration Building, ground floor) for students and employees at the University of Tromsø

Nyheter

Les tidligere Erasmus-studenters nyttige erfaringer fra opphold i utlandet (perm i infohylla ved Internasjonalt studentkontor)

Avtaler om utveksling til Alaska eller Canada, alle fag-områder

Internasjonalt studentkontor i studieavdelinga, 3.etg, Administrasjonsbygget
www.adm.uit.no/studie/foreign

Du kan også kontakte internasjonal konsulent ved ditt fakultet.



Godt og billig

Nydelege Rosa

Ho er både silkemjuk og flatterande syrleg. Elegant i sin minimalistiske framtoning, men full av samansette sanseopplevingar. Kan ganen din verkeleg motstå henne?

På den italienske restauranten Pasta Basta drøyer vi oss bort til italienske bakgater med soltørka tomater og varme, gyldne fargar. Det er hektisk på kjøkkenet, det osar og fresar og snittas og vispas i ein forferdeleg fart.

Klaser av kvitløk og chili, buntar av fersk basilikum og endelause kar av sausar med allslags løyndomar møter oss. Plutseleg rumlar det litt i magen.

Bøffelmelk og basilikum

Kokken Victor Lavindal hadde nok juksa litt før vi kom. Pastaen var allereie til koking, sausane var laga og venta bedagelig i grytene til alt ville vere klart for slunkne utropistmagar.

Victor Lavindal har vore kokk på italiensk kjøkken i 19 år og ga oss masse herlege tips om italiensk mat. Visste du at parmesan er laga av bøffelmelk?

Eller at det finst to typar? Regiano er den dyre og lengst lagra, og så Pardana, den billegare og minst lagra.

– Eg elsker basilikum! utbryt Victor og luktar henført på dei irrgroene, uskuldige blada, som set ein fantastisk smak på tomatiske rettar.

Den endelege dommen

Vi får ein avtale med Victor: Viss det smakar skal vi få oppskrifta. Og den saken vert slett ikkje umogleg. Syrlege tomatar omhylla av ein rund fløtekant pluss ein sofistikert snert av basilikum og kvitløk er ein utsøkt kombinasjon. Slett ikkje dårleg. Velbekomme!

Kristin Danielsen
Jon Terje Eiterå (foto)



TOMATMIDDAG: Dette er det verd å få kvitløksånde av.

Dette får du for 30 kr:

Penne a la Rosa (fordi kvit saus og rød saus faktisk vert rosa saus)

Tomatsaus:
3 fedd kvitløk
½ kopp olivenolje
1 liten boks grovhakka herm. tomatar
salt og pepar
basilikum (helst fersk)

Fløtesaus:
1dl fløte
hønebuljong
Jevning:
½ kopp melk
2 ts kveitemjøl
Kvit pepar og salt

Penne pasta al dente

Kvitløk finhakkas og fresast i olja. Tomatar vert tilsette med salt, pepar og basilikum for å koke på svak varme i 30 min. Så ny kasserolle der du kokar fløten med hønebuljong (terning), rører ut jevninga og smaker til med salt og pepar. Pastaen skal kokas al dente, den skal vere litt hard slik at ikkje smaken renn ut i vasken saman med vatnet, difor ikkje lenger enn åtte minutt (for fersk pasta, kun 3 minutt) Så blandar du sausane og pastaen fint saman og herligheta er kreert og klar for sitt fantastiske formål.

For den som ynskjer litt meir, (no er vi over trettikronersgrensa) kan du ha hakka kylling eller oliven i sausene og drysse på litt parmesan og sprøsteikt bacon, dandere ein basilikumkvast ved servering og ha brød attåt.

For den som ynskjer endå litt meir, (kva slags student er du, eigentleg?) kan vi sterkt anbefale Kvit Masi (spansk) eller Chianti Classico (italiensk) til drikke.



PASTA: Et stykke pasta i klypa til kokk Victor Larindal på Pasta Basta.

parentes

Noe å tenke på

Hva er tid?

Tida går enten for fort eller for tregt. Den flyr eller står stille. Utopia suger til seg tidsvisdom fra professor Karl H. Teigen ved Institutt for psykologi.

Hvordan bedømmer vi tid?

Vi overvurderer lengden av korte perioder, som sekunder, og undervurderer lengden av lange perioder, som måneder. Og gjør man noe aktivt, går jo som kjent tida fortere. Fokuserer vi på tida, svinner imidlertid gjerne trivselen. Tid bedømmes forskjellig av barn, voksne og eldre.

Hvorfor rekker vi aldri det vi har planlagt?

Dette fenomenet er så utbredt at det har fått sitt eget navn: Planleggingsfeiltakelse. Undersøkelser antyder at kanadiske studenter ikke rekker mer enn 30-40 prosent av det de planlegger månedlig. Kanskje skyldes fenomenet simpelthen ønsketenkning - at vi overvurderer våre ferdigheter - eller muligens overdreven optimisme. Ofte glemmer vi detaljer når vi planlegger og tar ikke uforutsette hendelser med i planen. Disse har en lei tendens til å forlenge prosessen. Og det gjelder ikke bare studenter. I USA står kun én prosent av militære teknologi-prosjekter ferdige etter planen.

Hva skjer når "tida flyr"?

Dette kalles flyt-tilstander og oppstår i situasjoner hvor vi er

fullstendig oppslukt av en aktivitet. Typiske slike aktiviteter er lek og skapende arbeid, men det kan også være en spasertur eller en interessant samtale. Altså aktiviteter som byr på utfordringer, men ikke vanskeligere enn at de svarer fint med våre ferdigheter.

Hvorfor sier vi at tida står stille når vi venter?

Det spesielle med venting er at situasjonen er dominert av en målsetning - det vi venter på -

som vi ikke har kontroll over. Vi bare venter på at tida skal gå. Slik blir vi som utskutte piler som tvinges til å hvile i luften. Heldigvis kjenner vi til knep som gjør venting til å leve med, som å legge kabal, lage papirfly, og slik lager vi oss små mål. Det nest beste kan

være å holde øye med køen, observere at vi selv rykker frem og slik skape følelsen av fremskritt.

Erlend Paasche (tekst og ill.)



Destinasjon Praha



MØTT AV POLITI: Horder av politifolk ble sendt ut for å stoppe demonstrantene i Praha.

Foto: PRIVAT

Vi husker gatekampene fra Praha i slutten av september. Nordmenn bak lås og slå. Batonger og tåregass på nyhetene. Hva skjedde, og hva oppnådde demonstrantene?



Mindre grupper pisket opp stemninga og ødela for ideen bak demonstrasjonen, beklager professor Nils Aarsæther (t.h.). Åshild Fause og Hans Augun Parmann var også med til Praha. Foto: ANDRÉ BRUUN

Professor ved UiTø, Nils Aarsæther, dro til Tsjekkia sammen med sin kone, Åshild Fause, Sosialistisk venstrepartipolitiker og studenten Hans Augun Parmann og den nærmere 500 mann sterke delegasjonen fra Norge. Nå er de kommet trygt hjem til Norge, og status gjøres opp.

– Vi er jo i foreldregenerasjonen og følte oss litt lost da vi møtte opp i Oslo før avreise. Det var mange unge med, påpeker Aarsæther.

Globalisering og kapitalisme

Organisasjoner fra hele Europa dro til Praha for å demonstrere mot kapitalismen da Det internasjonale pengfondet (IMF) og Verdensbanken hadde sitt møte i Praha.

– Målet var å markere oss. Rette søkelyset mot de store kapitalistiske kreftene, som IMF og Verdensbanken, forteller Hans Augun Parmann.

Demokratiske diskusjoner

– Vi ville følge opp den forrige demonstrasjonen i Seattle med en liknende virkningsfull demonstrasjon. Problemet var bare at i slike sammenhenger er det alltid noen som er ute etter bråk. Mindre grupper ildnet opp stemningen og ødela en

del for ideen bak demonstrasjonen. I media ble det dessverre kun fokusert på det voldelige aspektet ved demonstrasjonene, beklager Aarsæther.

– Vi hadde allikevel store demokratiske diskusjoner underveis. Vi ble delt inn i mindre grupper og hadde hver vår gruppeleder. Ved flere anledninger diskuterte vi heftig hvordan vi skulle opptre ved eventuelle konfrontasjoner, legger Fause til.

Dårlig forberedt

– Det hele var kanskje litt dårlig forberedt av INPEG, arrangøren i Tsjekkia. Vi skulle liksom samles og gå i tog til vi møtte opprørspolitiet og så avvente situasjonen. Vi skulle omringe møtelokalene og hindre deltakerne adgang. Kanskje var vi ikke helt avklart med tanken bak, innrømmer Fause. Den norske ambassaden ble også omringet av demonstrantene slik at utviklingsminister Anne Kristin Sydnes ble innestengt. Dette var en planlagt fredelig demonstrasjon fra den norske delegasjonen, men utartet seg litt i feil retning, ifølge de tre.

Mediafokus på volden

– Vi dro også ned for å knytte politiske bånd, treffe andre interesseorganisasjoner og stå sammen, forteller Parmann. Volden ble allikevel det sentrale i

nyhetsbildet, og fokus her på berget ble fem nordmenn som havnet i tsjekkisk fengsel.

– Hvis ting skal gjøres annerledes neste gang, må vi nok gå gjennom politiske partier, fagforeninger og miljøorganisasjoner. Bruke disse kanalene for å oppnå en sunnere demonstrasjon, føyer Parmann til.

Oman neste

– Mobiliseringen fra Norge var bra. Den var dobbelt så stor som forventet, men det er klart den negative fokuseringen i mediene kan ødelegge for rekrutteringen på tross av bred sympati her hjemme, påpeker Parmann.

– 30 timers busstur kan kanskje være hinder nok for mange, legger Fause til. Uansett, de tre demonstrantene enes om at de gjorde en helhjertet innsats og forteller at neste møte vil finne sted i Oman i Midtøsten.

– De legger vel disse møtene sine til mer og mer fjerne land for å unngå oss, humrer Parmann.

Morten Oddvik



Skimter neste

Ei lita jente vokste opp i magre kår i etterkrigs-Finnmark. Hun ble studentpamp i Trondheim, fant katolisismen i England og endte opp som rektor ved Universitetet i Tromsø.

Etter seks mannlige rektorer som alle kom sørfra, overtok Tove Bull stillinga i 1995.

– Det har vært fem begivenhetsrike og spennende, men veldig travle år. Jeg har ikke fri i helgene og reiser mye. Kunne ikke ha levd sånn hele mitt liv.

Ikke innlagt vann

Tove Bull har tatt plass i en stol i den turkise sofagrappa. Telefonen på skrivebordet bak i rommet gir fra seg ulyder. Rektor ser bekymret på den, og den tier

– Det var et kultursjokk. Dette var midt på 60-tallet, og jeg var blant dem som opplevde å bli nektet bolig fordi jeg var nordlending.

stille. Hun er ei lita kvinne med kort, gråblondt hår og et smil som ikke er redd for å vise seg fram. Alta-dialekta har hun ikke dekket til med haltende bokmål, det høres at hun har vokst opp i Finnmark. Som den eldste i ungeflokken og med unge foreldre i etterkrigstida, ble oppveksten hva hun kaller «en skjellsettende opplevelse».

– Det var en helt annen virkelighet enn denne. Det var materialmangel, vet du, og vi hadde ikke innlagt vann. Men det var sånn verden var. Jeg tenkte ikke så mye over det.

Kultursjokk

Da hun skrev skolestil om seg selv om 15 år, beskrev hun seg som journalist. Men hun var heller ikke fremmed for å bli lærer. Som 18-åring stod hun på flyttefot sørover, med kalde føtter plassert i finskoene. Hun skulle til Oslo for å studere og kunne ikke forstå hvorfor de ikke kunne ha universitet i Alta. I hovedstaden hadde hun vært bare én gang før.

– Det var et kultursjokk. Dette var midt på 60-tallet, og jeg var blant dem som opplevde å bli nektet bolig fordi jeg var nordlending. Men jeg visste jo at det var finere å være sørfra. Fordi jeg likte å studere, ble jeg der.

Studentpamp

Oslo var en for stor by til at hun torde å engasjere seg i studentlivet, men da hun kom til Trondheim ble hun studentpolitiker.

– Jeg var studentpamp, satt i studentstyret. Men da hadde jeg jo mann og barn, så det var lettere å tørre det.

weikryss



IKKE SIKKER: Jeg sa ikke at jeg var tilhenger av studeieavgift, jeg bare foreslo det, sier Tove Bull om sommerens oppslag i Aftenposten.

Det var også i Trondheim hun begynte å skrive nynorsk.

– Minoritetsspråk har bruk for støtte. Det gjelder også samisk og kvensk. Debatten som pågår nå om sidemål i skolen handler mer om holdninger enn om argumentasjon. Nynorsk er en del av den norske kulturen, og vi har en over 100 år gammel tradisjon der de to skriftspråkene har vært sidestilt.

– Men jeg synes det er urimelig at toppledere som har gått på Handelshøgskolen skal få utdanninga si betalt av fellesskapet.

Hun er engasjert, Tove Bull, for dette er faget hennes. I 1990 ble hun professor i nordisk språkvitenskap.

– Språklig variasjon skaper toleranse og gjør oss mottakelige for andre språk, vi forstår dem bedre.

Katolikk

Sommeren 1966 reiste studenten Tove til England. Der leste hun med en katolsk prest, og interessen for katolisismen ble styrket.

– Jeg har alltid flørtet med

den katolske kirken og er nå praktiserende katolikk. Hun er ofte i messe hos nonnene i karmelittklosteret i Tromsø.

– Det er nydelig å høre på, de er så samsunget. Må være det beste kirkecoret i hele Nord-Norge. Musikk gir fylde og farge til livet.

Sammenslåing

Det var Tove Bull som tok initiativet til å starte prosessen med å slå sammen UiTø og høgskolen.

– Om det blir sånn at man skal kunne oppgradere høgskoler til universiteter, noe jeg er uenig i, men blir det nå sånn, har vi ikke annet å gjøre enn å slå sammen. For da vil jo en del av utdanninga ved høgskolen være definert som universitetsutdanning.

Engasjementet presser ordene ut i en forrykende fart når hun snakker om politikk og fag.

Seks universiteter

– Om jeg fikk bestemme for en dag, skulle vi fått seks universiteter i Norge, og de skulle vært paraplyorganisasjoner. Universitetene skulle ikke overlape hverandre for mye, men dekke det nødvendige. I Nord-Norge skulle universitetet hatt hovedcampus i Tromsø og omfattet UiTø og høgskolene. Det skulle

også ha vært hovedcampuser i Trondheim, Bergen og Oslo, i tillegg til én hovedcampus i Agder- og Stavanger-området og en til på Østlandet. Ett-års-budsjettet ville ha blitt byttet ut med et som gikk over fem år, hvis Tove Bull regjerte.

– Nå har vi en ad hoc-løsning basert på vilkårlighet. Det er kjempeproblematisk å ha budsjett for ett år av gangen.

Studieavgift

I sommer slo Aftenposten opp at UiTøs rektor ville at studentene skulle betale studieavgift.

– Jeg bare foreslo det. Det handler rett og slett om den vanlige forskerholdninga: Å utrede alle løsninger. Jeg våknet av at telefonen ringte, hadde snakket med Aftenposten dagen før. Telefonen stod ikke hele dagen, og så jeg som skulle til Hellas dagen etter. Det var en tankevekker. Men det var jo agurktid, og det var greit nok, jeg fikk oppmerksomhet. Dette temaet er så tabubelagt at man blir skjelt huden full bare man nevner det, sukker hun.

Toppledere ikke få støtte

Ryggmarksrefleksjonen sier henne at utdanning skal være for alle.

– Men jeg synes det er urimelig at toppledere som har gått på Handelshøgskolen skal få utdanninga si betalt av fellesskapet. Instituttene skal ikke sulteføres når topplederne tjener godt. I Australia trenger man ikke betale studieavgifta før man har over gjennomsnittlig inntekt. Jeg vil heller ha skoleavgift enn at universitetet blir ødelagt.

Blir forsker igjen

Når hennes andre og siste periode som rektor er over, vil hun bli forsker igjen.

– Jeg var på konferanse i Stockholm nylig og fikk inspirasjon til å forske igjen, sier hun og formelig dirrer av forskertrang.

– Men jeg har vært lenge borte, og det er ikke så enkelt å komme tilbake, jeg har jo ikke hatt tid til å fylle disse årene med fag. Så det blir litt skummelt å begynne igjen. Hun blir i Tromsø, kan ikke tenke seg noe annet, selv om det er vanskelig å spå framtida.

– Livet blir annerledes enn du tror, jeg ble bare med på et flyttelass til Tromsø og nå sitter jeg her.

Trine Andreassen
Gry Johansen (foto)

Kafépraten

En kopp karriere



September har forsvunnet bak hushjørnet, og oktober har inntatt Tromsø med kalde vindgufs. På Kaffe å Lars sitter to studenter og snakker om hva de skal bli når de blir store.



LYKKELIG SOM LITEN: – I utgangspunktet vil jeg ikke bli stor, slår Dag Sørås fast. Bård Jørgen Nilsen stemmer i.

- Det eneste jeg har kontroll over, er CD- og videosamlinga mi, resten er et fullstendig uoversiktlig kaos, konstaterer Dag Sørås (20) som studerer engelsk. Han nipper kaffe og tror det meste går bra.

- Jeg forbinder karriere med penger, og det er i utgangspunktet negativt. Men jeg kan ikke si jeg har noen idé om en personlig karriere, sier Dag og utfordrer Bård Jørgen Nilsen (25), også student på engelsk grunnfag.

- Karriere er nok ofte et spørsmål om sosial bakgrunn, konstaterer Bård og heller oppi en skvett fløte i koppen.

Ambassadør i Tokyo

Lokalet fylles opp, mens mørket har laget en vegg utenfor vinduet. Flere språk høres rundt bordene. Guttene kommer inn på drømmen om utlandet.

- Mitt overordnede mål er å kunne jobbe ved ambassaden i Japan. Om en 15-20 år, kanskje. Min vide, generelle plan er vel å opparbeide meg mest mulig ulik yrkeserfaring, forklarer Bård som nærmer seg en cand. mag.-grad.

- Min eventuelle motivasjon for å dra ut er nok først og fremst å komme vekk fra Norge. Ikke noe negativt ment, men jeg tror jeg kunne trenge noe annet. Jeg kunne tenke meg noe innen mine egne interesser og ferdigheter. Det betyr mye. Jeg liker musikk og liker å skrive. Musikjournalist kunne kanskje vært noe. Å skrive for *Kerrang* i England ville jo vært en karriere, muligens, filosoferer Dag og smiler.

Ikke dress og slips

Avslappet jazz toner ut av høyttalerne i kafeen. Det snakkes om lykken og voksenlivet.

- I utgangspunktet vil jeg ikke bli stor, slår Dag fast.

- Den dagen jeg fylte 25 gikk det opp for meg. Du vet jo hvor klarsynt man er om morgenen, og den morgenen gikk det opp for meg med et kaldt gufs nedover ryggraden. Hva har jeg utrettet? Hva skal jeg gjøre? Det var en skummel følelse. Det var kanskje følelsen av å bli voksen. Det gav meg i alle fall en distanse til ting. Fikk meg virkelig til å tenke, sier Bård og ser på Dag.

- Jeg innser jo at jeg på et tidspunkt må bli voksen, men enn så lenge har jeg det bra. Jeg tror jeg også vil få en slik opplevelse som Bård, men jeg synes det er bra man ikke trenger å bli voksen for fort. Det er nok av eksempler på folk som blir det. Det er jo ikke bra det heller, skyter Dag inn før Bård fortsetter.

- Tradisjonene forandres jo. Situasjonen er ikke den samme i dag som for våre foreldre. Jeg tror det er viktig med nye impulser.

Drømmen om hund

- Lykke for meg er en kombinasjon av mine interesser og ferdigheter. Jeg har aldri vært en sånn dress-og-slips-mann, så et sånt liv vil ikke passe meg. Så lenge jeg kan tjene nok til å forsørge en eventuell familie, er det viktigst. For meg er ikke det å tjene mest av betydning, konkluderer Dag.

Noen amorøse par har funnet veien til Kaffe å Lars denne høstkvalden. Praten spores inn på familieliv og samliv.

- Skummel tanke, det der, å få unger. Men når jeg først tenker over det, så tror jeg at jeg er en 2,4-barn-mann. Det ville vært OK. Pluss en hund, selvfølgelig, drømmer Dag.

- Den biologiske klokka funker ikke hos meg. Jeg føler ikke noe forventningspress fra omgivelsene med tanke på familie og sånt, men jeg tror folk generelt venter litt lenger enn før med sånt, trøster Bård seg med.

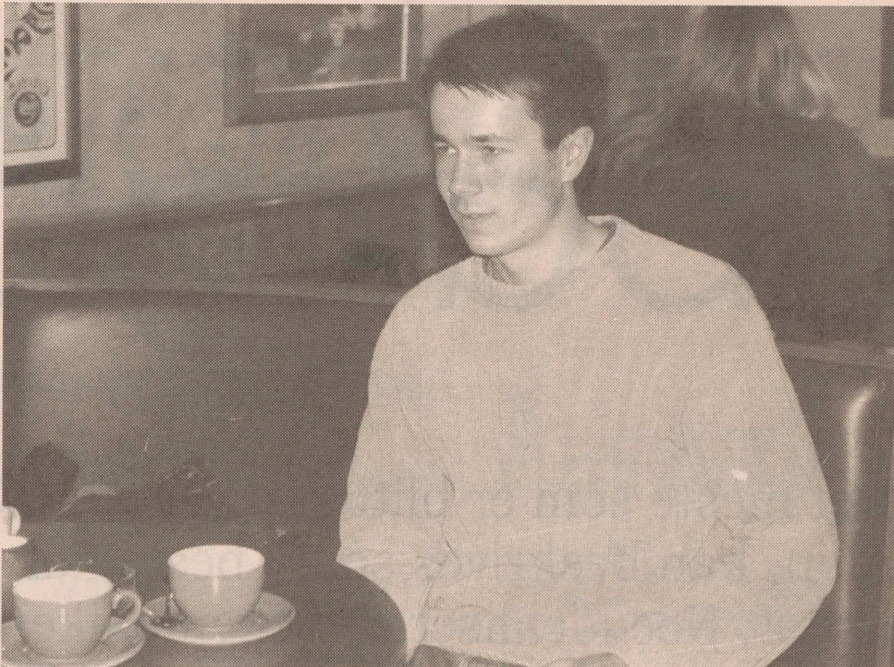
- Dra ut!

På kafeens krakker og stoler sitter et gjennomsnitt av den yngre generasjonen. Generasjonen som har alt. Byrde eller privilegium?

- Vår generasjon har jo stor valgfrihet og kan gjøre det meste med livene sine, og det attpåtil hvor som helst i verden. Jeg tror ikke det er en hindring, tvert imot. Dra ut! oppfordrer Bård entusiastisk.

- At det er mye å velge imellom er ikke negativt i det hele tatt, men det er klart det stiller krav til oss som skal velge, føyer Dag til.

- For min del er det språkkunnskapene som begrenser meg til engelskspråkelige land. Men det er greit. Australia hadde vært deilig.



TIL UTLANDET?: Avslappet jazz glir ut av høyttalerne, mens praten dreier rundt utenlandsopphold.

Og så England, da. Hooligans og publiv, tenker Dag høyt.

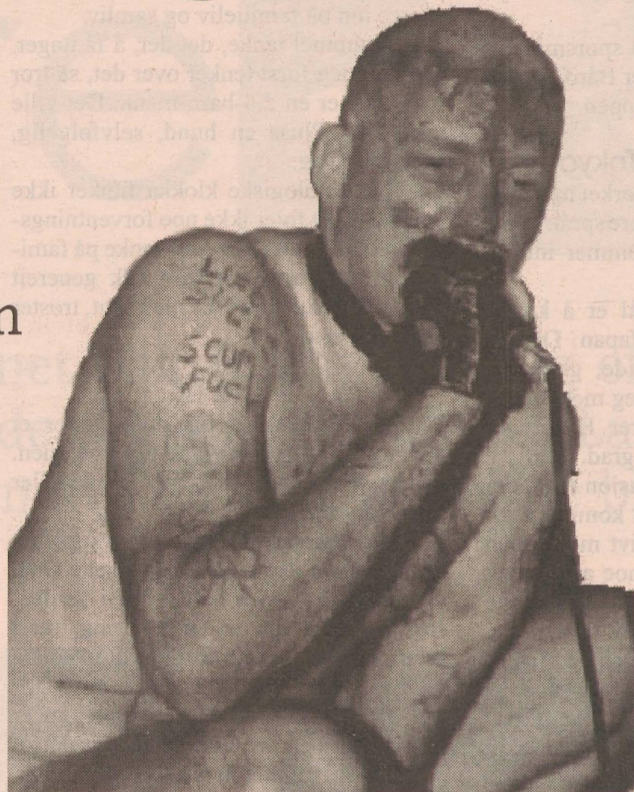
- Ja, Highbury og pints! legger Arsenal-supporteren Bård til.

To glade gutter har slukket kaffetørsten. Det diskuteres livlig rundt nabobordene på Kaffe å Lars. Bladene faller tungt mot asfalten utenfor, og en fin mørketid venter der fremme et sted. Med jakka trukket godt rundt seg trekker Dag og Bård ut i høstvinden. Med godt mot.

Morten Oddvik

I rockens bakgård

Det meste som er blitt skrevet om GG Allin, kan beskrives som i beste fall myter. Noe idealiserer rockemusikeren til det ekstreme, mens andre artikler beskriver Allin som bortimot et dyr.



GG Allin selv beskrev seg som den eneste mannen på jorda som klarte å leve uten tanke på noen annen enn seg selv. Det er vanskelig å se budskapet i det å slå ut alle tennene sine med mikrofon på konsert. Allin hadde et ekstremt behov for å sjokkere mennesker så de skulle forstå det han selv visste: "I am the highest power..."

Den nye Messias

Faren til GG var overbevist om at Allin var den nye Messias. Allin, broren Merle og mora levde i frykt for farens ideer i ei hytte uten elektrisitet og vann. Allins mor beskriver denne perioden i livet sitt som helvetes forgård. Mora og de to sønnene forlot hytta da GG skulle begynne på skolen.

Allerede her merket lærere seg Allins voldsomhet, og han ble hele tida likestilt med verstingene. Allins første band, LSD (Little Sister's Date), ble stiftet, og melodiene skrevet av Allin forherliget incest og narkotikamisbruk. På dette tidspunktet var Allin 15 år og allerede fryktet i lokalmiljøet. Ingen, ikke engang punkere og satanister, klarte noensinne å venne seg til hvordan Allin, uten noen følelse av skyld eller moralske sperrer, benyttet seg av vold som et virkemiddel til å spre sitt budskap.

Mishandlet seg selv

Han slo og mishandlet seg selv på scena, for å bevise at han var mektigere enn alle andre. Sår, arr, brukne bein og blåøyne forteller om en mann som var villig til alt for å få utløp for sin voldsomme energi. Publikum slapp som regel unna

med å bli kastet ekskrementer på, eller de fikk til nød et spark i baken av Allin selv. Det ble bekreftet fra sykehus at livsstilen hans ville tatt livet av hvem som helst innen ei uke.

Som Jesus fra Nasaret visste Allin at han ville dø ung. Døden er det viktigste i livet, og derfor er det førsteprioritet å kontrollere den, å dø når en er på topp, mente Allin. Han hadde allerede bestemt seg for å ta sitt eget liv, helst så rått som mulig, under en konsert.

Fritt vilt

Etter som tida gikk, ble han mer og mer fryktet. Det ble vanskelig for Allin å finne konsertlokaler som tok risikoen det var å ha konsert med galningen. Han var fritt vilt blant politiet, og Allin tilbragte mye tid i fengsel. Budskapene han ville nå frem med til verdens befolkning ble stort sett utformet mens han bodde på statens

rekreasjonssentre. Avisjournalister som intervjuet Allin, beskrev han ofte som et intellektuelt og sindig menneske med godt gjennomtenkte tanker og ideer. De hadde neppe sett han naken med en mikrofon i baken, hengende fra taket med hundehalsband rundt nakken.

Anarkist

Allin har blitt kalt nazist - helt feilaktig. Allins politiske budskap var nærmere anarkisme enn noe annet: Mennesket må,

for å realisere seg selv, gjøre det til ethvert tidspunkt finner viktigst, og om det innebærer å knekke sin egenese. Han hadde imidlertid forståelse for mange av de nazistiske virkemidlene og anbefalte folket å la politistaten forgå i blodbad og "gang-bange" presidenter døde. Dette fordi en såkalt demokratisk forandring av systemet ville ta for lang tid.

Knuste ansiktet

Til slutt fikk han likevel litt for mye under en konsert. Det hele startet med at en tilskuerne ropte "GG Allin is a pussy" noe som fikk GG til å ta helt av. Han knuste først ansiktet sitt med mikrofonen, så dreit han på scena, sprang nedmannen som ropte og begynte å slå sparken han til han ble dratt vekk. Helvete tok løs, folk slåss overalt, noen gale kvinner ville ha sex med Allin på scena, og han avsto - han spiste i stedet en brøtampong han fikk av en av dem. Da politiet kom, hadde nesten alle rømt lokaler. Naken forlot Allin stedet til fots. Han ble funnet dagen etter, ihjelfryst, sittende i huk med ei sprøyte i hånda.



LITT FOR MYE: GG Allin slo og mishandlet seg selv på scena, og til slutt ble det litt for mye.

André Bruun
Kilder: Internett

Vi søker nye medarbeidere

Er du:

Målbevisst

Ansvarlig

Nysgjerrig

Fleksibel

Idérik

Utadvent

Fra 1. januar 2001 er stillinga som ansvarlig redaktør ledig.

Stillinga er en fulltidsjobb og det ansettes på åremål for ett år.

Utopia søker en person med ledererfaring og journalistisk teft til å overta ansvaret for avisa.

Ansvarlig redaktør innehar det overordnede ansvar for alle ledd i avisproduksjonen.

Ansvarlig redaktør fungerer også som nyhetsredaktør. Det innebærer at vedkommende må være iderik og ha nese for nyheter, samt ha solid kunnskap om Universitetet i Tromsø og norsk høyere utdanning generelt. Det forutsettes at redaktøren selv arbeider fram saker.

I tillegg er ansvarlig redaktør Utopias administrative leder og styreleder. Organisasjonserfaring er derfor en nødvendighet.

Stillinga lønnes med 100.000 kroner.

Søknadsfrist: 6.november

Ansvarlig redaktør

Er du:

Målbevisst

Datakyndig

Kreativ

Bestemt

Fleksibel

Engasjert

Fra 1. januar 2001 er stillinga som desksjef ledig.

Desksjef blir ansatt på åremål for ett år.

Utopia søker en person som kan lede arbeidet med den grafiske utformingen av avisa. Arbeidet vil i all hovedsak bestå av koordinering av bilder/tekst og praktisk ombrekkingsarbeid.

Du bør ha erfaring med deskarbeid/ grafisk utforming. Gode datakunnskaper er en fordel. Utopia bruker Adobe InDesign i ombrekkinga av avisa, men erfaring med programmer som Adobe PageMaker eller QuarkXpress er også nyttig. Opplæring vil bli gitt.

Arbeidstid vil variere noe, men arbeid annenhver helg må beregnes.

Stillingen lønnes med 42.500 kroner året, tilsvarende 50 prosent studiekompensasjon.

Søknadsfrist: 6.november

Desksjef

Søknad sendes eller leveres:

Utopia
v/ Vegar Andreassen
Hovedgården
Universitetet i Tromsø
9037 TROMSØ
redaktor@utopia.no

Spørsmål om stillingene kan rettes til redaktør Vegar Andreassen, telefon 776 45366.

Utropia roper

høyere enn andre
Se stillingsannonser på side 21

"TA ORDET KURS"

Har du vanskeligheter for å gripe ordet i grupper eller forsamlinger? Da er dette kurset noe for deg.

Kurset har til hensikt å hjelpe studenter som har problemer med muntlige fremstillinger i grupper eller ved muntlig eksamen. Et utgangspunkt for kurset er at **det er tillatt å tabbe seg ut**.

Kursstart:	Onsdag 25 oktober kl. 18
Varighet:	6 onsdager i perioden 25. oktober til og med 29. november. 2 – 3 timer pr. gang.
Antall:	Max 12 studenter
Sted:	Studentenes Sosialtjeneste Nord-østre hjørne av SV-bygget, egen inngang
Kursledere:	Ola Otterlei (776 44545) Mette Røkke (776 44596)
Påmeldingsfrist:	18. oktober

Dersom du er interessert i å delta på kurset vennligst ta direkte kontakt med en av kurslederne.



Høsttilbud i kantina!

Gjelder i perioden 23. - 27. oktober



Ciabatta
+ 1/2 liter LITAGO

kr 29,-



STUDENTSAMSKIPNADEN S



kommentar

Hipp hurra for statsbudsjettet

Ikke alle løp på Aetat og meldte seg arbeidsledige da forslaget til statsbudsjett ble klart. Kultur-Tromsø ble nemlig storvinner.

Mens studentene demonstrerte mot lavere bevilgninger til UiTø, gikk Nils Johnson, kommende teatersjef i Hålogaland teater, rundt i lykkerus.

– Først og fremst må Tromsø få sin egen teaterbygning, sa han til Utopia i september da han ble spurt om hvordan det stod til med kulturlivet i byen. Nå får han ønsket sitt oppfylt, med forbehold om at den delen av statsbudsjettet går igjennom. Staten vil betale 70 prosent av byggekostnadene, og gravemaskinene gaper opp og gyver løs i 2002. Det er ikke et sekund for tidlig at landsdelshovedstaden Tromsø får eget teater. Nå får scenekunsten i byen mye bedre levekår, og Hålogaland teater slipper å slå andre kulturformidlere i hodet for å få lokaler. Når kulturen får større tumleplass, blir kampen om eksistensen blir mindre hard. Flere får prøve seg, og svært så spennende resultater kan komme til syne.

Filmsektoren får på landbasis 58,9 millioner ekstra, og kanskje kan dette hjelpe norsk film til å holde seg i den positive strømmen den nå har blitt styrt inn i. Høstens *Detektor* og *Aberdeen* er to eksempler på at norsk film ikke trenger å være grå med dårlig lyd. Forhåpentlig tilfaller en del av filmpotten Tromsø også.

Nordnorsk kunstmuseum er blant dem som får mer penger på kontoen, og Tromsø Symfoniorkester kan utvide med tre eller fire nye stillinger. Det hele er til å klappe vilt i hendene av. Når så i tillegg rektor ved Høgskolen i Tromsø, Ulf Christensen, åpnet studieåret med å si at tida er kommet for å få ei kunstutdanning på plass i Tromsø, ser det svært så lyst ut for kunsten i Nord-Norge. Bare så synd at det kuttes i midlene til utdanning. For om man ikke prioriterer rekruttering og gjødsling av unge talenter, får økte midler til kultur bare effekt ei lita stund, til de som allerede er etablert gir seg, og man står der uten unge folk til å ta over.

Trine Andreassen

Avgift på brennbare CD-er?

Kultur

Et forslag om avgift på "lagringsmedier som er egnet til kopiering av lyd-opptak og film til privat bruk" skal legges ut til høring i løpet av høsten, varsler Kulturdepartementet. Brennbare CD-er er blant de mest brukte av disse lagringsmediene.



Grå studenter

Hun er en middelaldrende kvinne, er stolt av sin egen kropp og viser seg gjerne frem for offentligheten. Performancekunstneren Liv Reidun Brakstad erklærer krig mot vanetenkning.



UREDD: Liv Reidun Brakstad er ikke redd for å bli sett. Med konseptet LRB-virus ville hun åpne sinnet til Tromsø-studentene.

Foto: GRY JOHANSEN

Hun har sydd broderier utenfor den franske ambassaden i protest mot atomprøvesprengninger. Hun har fått bøttevis med grønnsåpevann tømte over seg i Oslo og iherdig vasket ren gateflekker i Zanzibar. Forrige uke opptredde hun med konseptet *LRB-virus*, dansende gjennom kunnskapens korridorer på UiTø.

Fordomsfulle

Men hvorfor opptredde performancekunstneren Liv Reidun Brakstad akkurat her?

– Fordi det blir ekstra meningsfullt å angripe den mekaniske gråheten her hvor det er så lite som skjer av nyskapning. Jeg trodde imidlertid studentene ville være mer åpne for nye inntrykk, ettersom de har mye erfaring med visuelle uttrykk, slik som MTV, media og dataspill. Derfor er det desto mer skuffende å se at de ikke vil åpne seg. De er fordomsfulle, grå og uniforme, akkurat som resten av samfunnet, sukker hun.

Låste tanker

Hun framfører en improvisatorisk dans i universitetskorriderne til tonene fra Paul Reiersens lystige trekkspill.

– Paul er egentlig for gammel, selv om han er veldig kjekk – betror hun. – Hvorfor er det så få unge, vakre menn i hælene på modne kvinner? Med kunsten min søker jeg å bryte opp låste tanker, som for eksempel fordommer om alder. Som eldre kvinne skal jeg liksom gå rundt og skamme meg, men jeg har ingenting å skamme meg over – erklærer hun innimellom dansetrinnene. Og særlig skamfull virker hun så absolutt ikke, der hun med fyrrige dansetrinn virvler opp instituttstøvet som legger seg over UiTø.

Da er det vel heller de forbipasserende studentene og professorene som virker brydde, der de kaster skjulte blikk på opptrinnet og skritter hastig videre.

Støv på hjernen

Vi er så fordømt redde! – utbryter Liv til

Utopia i en velfortjent pause.

–Vi lukker oss inn i oss selv, ser ikke mulighetene, ser ikke hvor mye støv vi har på hjernen. Det er ikke godt å si hva som var mest tankevekkende av å se på av de forbipasserendes reaksjoner eller kunstnerens presentasjoner. Det er da også et av poengene med performancekunst. Performancekunsten er skapt for og i øyeblikket, og smelter sammen kunstner og publikum via improvisasjon og provokasjon.

–Denne kunsten er som firkloveren – forklarer Liv – når du ser etter den finner du den ikke. Det er først når du ikke leter, at den åpenbarer seg midt i kløverenga.

Erlend Paasche

Pinlig ordknapp forfatter



Litteratur

Nålauget
Driv, 4. oktober
Forfattermøte med
Mirjam Kristensen

Når forfatteren er målløs, er det kjedelig å høre på. Mirjam Kristensen hadde ikke noe særlig på hjertet da hun skulle snakke om boka si i Nålauget på Driv 4. september.

Likevel varte foredraget i godt over en lang time. 22-åringen Mirjam Kristensen er aktuell med den kritikerroste romanen *Dagene er gjennomskjete*. Den forteller historien til hovedpersonen Sofie, om hvordan hun opplever det at den autistiske broren hennes dør og at familien lukker seg inne i sin egen sorg, uten evne til å ta seg av Sofie. Mirjam Kristensen er blitt sammenlignet med blant andre Jon Fosse og Gro Dahle.

Taus forfatter

Sjelden ses en slik ydmyk ordknapphet i forhold til ens egen kunst. Intervjueren, Inger N. Bråtveit, prøvde så godt hun kunne - og med økende nervøsitet i stemmen - å dra i gang en samtale, men noen stor velvillighet møtte hun ikke fra Kristensen. For, som hun sa, hun hadde

vært mest opptatt av å finne stemmen til hovedpersonen, barnet Sofie, og hadde ikke tenkt på hverken tema eller budskap - eller noe som helst, kunne det virke som til tider.

Pinlige pauser

Så det som fantes av spennende innfalls-

vinkler til boka, kom nesten utelukkende fra intervjueren og ble enten forsiktig istemt eller enda mer forsiktig motsagt av Kristensen. Dette åpnet naturligvis for en del pinlige pauser. Som da Kristensen ble spurt hvordan hun skrev boka:

- Fort, svarte hun da og hadde ikke stort mer å si. I tilf

eller som dette er det bare å gå gjennom de obligatoriske høytlesningene og avslutte kvelden. Ikke tvære det ut i langdrag som intervjueren valgte å gjøre

Erlend Paasche



LITE PRAT: Inger N. Bråtveit prøvde å få forfatteren i tale, men Mirjam Kristensen forble fåmælt.

Foto: EVA YASODA RUSTAD NILSEN

Med skarpe tenner Surrealistisk og spiss



bok

"Livet i et skilpaddeskall og andre historier"
Ingeborg Arvola
Noveller

Den unge forfatteren Ingeborg Arvola kommer til å voldta din oppfatning av hva det går an å ha som tema i en novelle og hvilke ord og uttrykk du tror det går an å bruke.

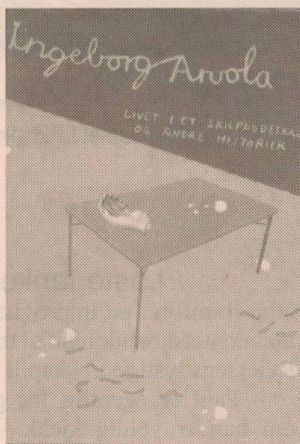
Hun er 25 år, oppvokst i Tromsø og bor nå i Oslo. I 1999 debuterte hun med romanen *Korellhuset*. For debutromanen har hun fått mye ros og lite ris i norske aviser. Når hun nå følger opp med denne historiesamlingen, vil nok mange krype godt ned i sofakroken og provoseres, skremmes og røres.

Livet i et skilpaddeskall og andre historier er en bok som gjør deg matt. Den er sterk. Her får vi lese om hat, ensomhet, misforstått kjærlighet, redsel og mange andre og sterke følelser vi har som mennesker, eller hva vi nå måtte være. Vi får dekket vår kvote med svart humor. Stoffet blir presentert på en annen måte enn vi er vant til, små historier skrevet på en så snerten måte, med krutt i pennen,

vekker virkelig vår måte å vurdere livet på.

En av historiene i boka heter *Skarpe hjørnetenner*. Her er hovedpersonen en ung mann med leilighet og kjæreste. En dag oppdager han "en merkelig tildragelse" i leiligheten, noe hvitt og glinsende dekker hjørnene. Da han tror det er en sopp, og vil bruke den i sausen, oppdager han at det er tenner, skarpe tenner som med lett het biter av ham armen. Og sånn fortsetter det. Metaforene i Arvolas historier er kanskje ikke vanlige, men gir oss noe av det viktigste en bok kan gi, muligheten til å stimulere egen fantasi.

Margrete Vik



bok

"Og dagen inntil nå er god"
Bertine Zetlitz
Dikt og Noveller

Med denne boka debuterer musikeren Bertine Zetlitz som forfatter. *Og dagen inntil nå er god* inneholder dikt eller sangtekster på engelsk med tilhørende korte, enkeltstående noveller. Det er et spennende og utradisjonelt konsept. Som fungerer bra.

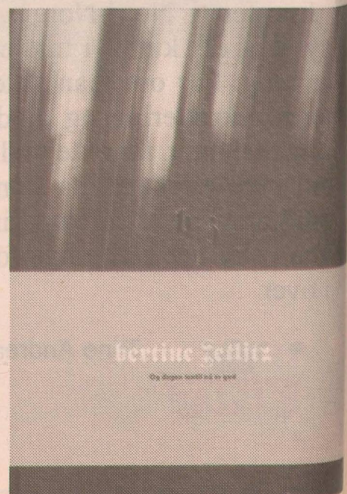
Novellene starter med samme tema som diktet foran, men spinner raskt sine egne historier. I nokså muntlig form og med uvante sammensetninger av ord og annerledes beskrivelser skildrer Bertine Zetlitz tanker og hendelser, mennesker og deres forhold til andre og seg selv. Forfatteren tar for seg til tider alvorlige temaer om mennesker i forskjellige livssituasjoner, men hun beveger seg milevis unna klisjeene.

Vold er et stadig tilbakevendende tema, og boka er til tider både rå, spiss og full av vonde følelser. Storbyen er nærværende, og Zetlitz har tydelig brukt seg selv og sine erfaringer i denne boka, noe som blant annet viser seg ved at jeg-per-

sonen ofte beskrives som musiker.

Tekstene kan imidlertid være vanskelige å få tak på, noen av dem blir nesten utilgjengelige og krever vel mye av leseren. Man tror man har fått fatt i essensen, men så glipper det. Hun kunne med fordel ha gitt leseren flere hint. Men som hun selv skriver i novellen *Rollercoaster Ride*: «(...) dere vet det kan bli for mye væske for den tørstende (...)», og det er fort gjort å bruke for mange og tydelige ord for å beskrive noe. Dette er tekster som krever noen gjennomlesninger, men som absolutt frister til det.

Trine Andreassen



Flott My Fair Lady



teater
My Fair Lady
Kulturhuset
5. oktober

Publikum tok imot Riksteatrets premiere på musikalen My Fair Lady med åpne armer i Kulturhuset.

De to store stjernene var Bjørn Skagestad som professor Higgins og Wenche Foss som mora hans. Sistnevnte hadde ikke noen stor rolle, men hadde publikum i sin hule hånd når hun var på scenen. Spontan applaus mottok henne første gang hun viste seg, og hennes treffende poenger var høydepunkter i forestillingen.

Fremragende Skagestad

Skagestad var fremragende som Higgins. Hans tolkning av fonetikprofessoren var overbevisende nettopp fordi han vektla artikuleringen. Professor Higgins studerer nemlig språkutale, og det er slik han treffer Eliza som han vil hjelpe med å snakke penere. Eliza ble spilt



ELIZA: Ceecilie Nerfont fremførte sangene godt, og hadde nydelig stemme

av Cecilie Nerfont Thorgersen som hadde en nydelig stemme og framførte sangene på en fin måte. *Jeg kunne danset* var spesielt god. Men noen ganger hadde hun ikke sterk nok stemme og druknet litt i musikken

Til tider overtok dessuten professor Higgins hovedrollen istedenfor Eliza. Hans kraftfulle

stemmebruk og utstråling på scenen var så sterk at de andre ble skjovet litt i bakgrunnen.

Tekniske problemer

Anders Døvingen hadde regien, og i presentasjonen av *My Fair Lady* sies det at han har en ny vinkling på stykket. Koreografien er riktignok litt mer

moderne, men det er ikke særlig mye nytt å spore.

Ensemblet gjorde en god jobb slik at musikkopplevelsen ble spesiell. Kulturhuset ga en fin opplevelse av London i 1912 i regi av Riksteatret, og det må settes på tabbekontoen for premieren at stykket måtte avbrytes på slutten av første akt på grunn

av tekniske problemer. Den stående applausen etter teppefall og de fornøyde ansiktene på tur ut i høstkvelden tydet på at tromsøfolk syntes det var en suksess.

Astrid Storaker

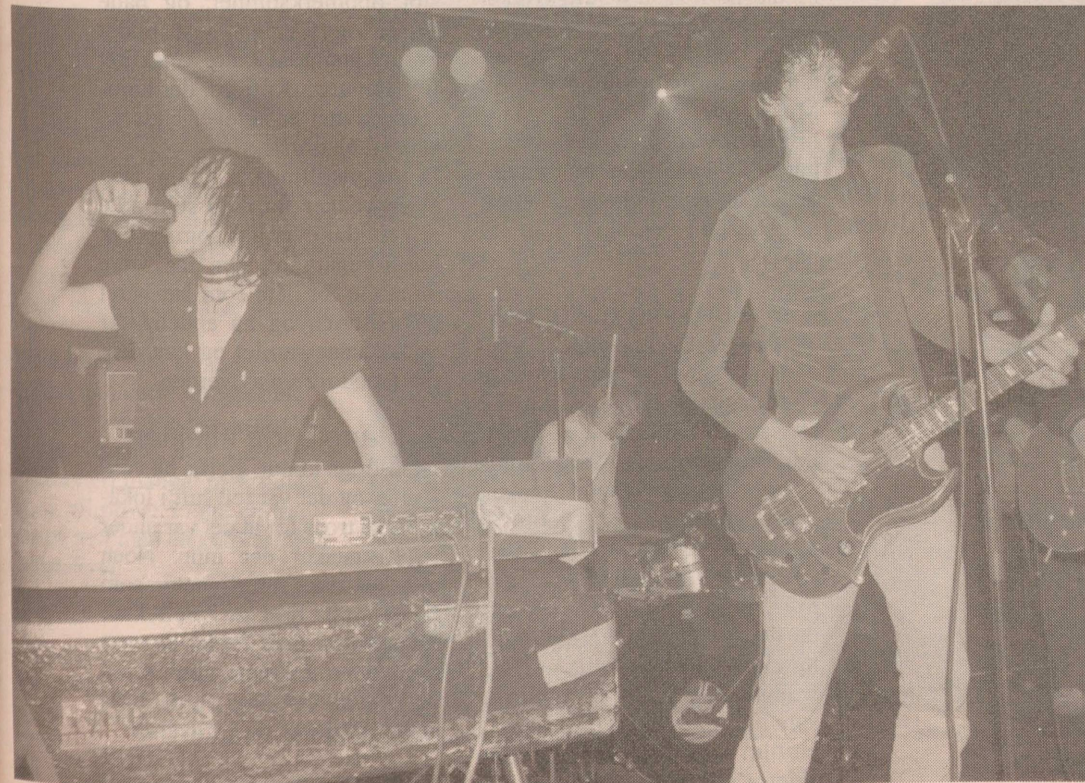
Foto: GRY JOHANSEN

Kort og arrogant



musikk
Euroboys,
Driv 12. oktober

Euroboys, som er eks-Kåre and the Cavemen, gjestet Driv torsdag 12. oktober. Arroganse, dårlig publikum og god musikk var noen av ingrediensene.



KORT KONSERT: Euroboys kom sent og spilte kort, men bra.

Foto: ANDRÉ BRUUN

Musikalsk var det ingen ting å klage på. Knut Schreiner og gutta spilte funky 70-tallsrock i kjent stil. De som kjenner til hva Kåre and the Cavemen sto for, vet hva det snakkes om. Hammondorgel, slengbukser, langt hår og italienske skinnsko er stikkordene.

Lite publikum

Til tross for bra musikk sviktet publikum Euroboys. Litt i overkant av hundre mennesker gjestet Driv denne kalde høstkvelden. Man må kunne forvente et større oppmøte når noen av Norges største rockere gjester byen. Det kan selvfølgelig tenkes at navnet Euroboys er ukjent for mange og at dette kan ha vært en av grunnene til det svake oppmøtet.

Arrogant

Dørene åpnet klokken ni. Euroboys begynte å spille tjue minutter over midnatt. Det sier egentlig det meste. Publikum gikk lei og var sliten lenge før konserten startet. Gutta spilte et par av sine nye låter, men det var først da de spilte noen gamle slagere at stemningen ble tilnærmet høy. Høydepunktet var

1999 *Man* og *Filadelfia*, begge fra den tiden de var hulemenesker. Mye av det nye materialet var for ferskt for publikum. Den nye musikken er tilført vokal, noe som er ukjent fra hva de har gjort tidligere. Det fungerte bra, *Dirty hole*, *Smashing to pieces* og *Nice for a change* er alle låter i ypperste klasse.

Tiden var ute

Etter vel en time på scenen fant gutta det for godt å avslutte med *Come on in, your time is up*. Uansett hvor bra musikken er skal man kunne forlange at bandet spiller i mer enn én time. I hvert fall når publikum gir 140 kroner for billetten. Men alt i alt er det vel dette som gjør Knut Schreiner & co så store. Det er nemlig arrogansen og deres fandenivolske innstilling som har gjort dem til rockestjerner. Og det er ingen tvil, det var stjerner på Driv denne kvelden.

Kay-Erling Ludvigsen

Skjeve toner

Rosa plakater henger rundt omkring på universitetet. De forteller om studentenes nyoppstartede homokor.

Kay-Erling Ludvigsen
André Bruun (foto)

Kari Helene Skog og Kent-Erik Olsen er dirigenter i det nokså ferske homokoret.

– Få for all del med at man ikke nødvendigvis må være homofil for å synge i koret. Hvis det finnes bifile eller nysgjerrige heterofile der ute som vil være med, er de hjertelig velkomne, understreker Kari Helene Skog.

Lite homomiljø

Tromsø har et forholdsvis lite og avgrenset homomiljø, og dette håper dirigentene koret kan gjøre noe med.

– Vi har fått flere tilbud for homofile i Tromsø de siste årene, for eksempel et bra idrettsmiljø. Det er mange møtesteder for homofile, men kanskje ikke mange nok. Vi håper miljøet skal bli noe mer enn bare et festmiljø, at homofile kan trefes og ha det gøy på flere måter, forteller Kent-Erik Olsen.

Mange kjentfolk

Homokoret har fått mange reaksjoner, både positive og negative. Det har også vist seg at mange homofile nøler med å ta steget helt ut og ta kontakt med miljøet.

– De fleste er hyggelige, men det finnes også folk som ikke skjønner hva vi er med dette koret. Det er stort sett kjentfolk som er med og synger, men vi har noen nye fjes med oss også. Vi håper virkelig flere tar kontakt, for vi trenger folk. Vi er langt fra profesjonelle. De fleste er bare med for å synge og ha det morsomt, vi tar sikte på å forbli et amatørkor, poengterer Skog

Konsserter

Til tross for at de betrakter seg som amatører, vil koret etter hvert ta på seg oppdrag og gi konsserter.

– Det første oppdraget fikk vi et halvt år før koret startet, da alt bare var på planleggingsstadiet.



DIRIGERER: Kari H. Skog og Kent-Erik Olsen er dirigenter i det nystartede homokoret.

Vi vet ikke hvorvidt vi trenger mer trening, likevel tar vi imot flere oppdrag, sier Olsen.

– Og så må du huske på å få med at vi har korøvinger mandager klokka 19.30 på musikk-

konservatoriet. Alle interesserte er velkomne, skyter Kari Helene Skog inn.



VIKTIG: Dette er ei viktig utstilling som setter fokus på hverdagslivet for samene etter krigen

En tankevekker

Har du tenkt over budskapet Nora Brockstedt sender ut med sangen *Voi Voi*? En svart/hvitt-video av sangerinnen i samekofte er en del av utstillinga *Sápmi – en nasjon blir til*.

I samme vindu som tre bokser Joika-kaker og to plastikkdukker i fantasikofte står utstilt, vrirker Nora Brockstedt på stumpen og liksom-joiker. Det er ei omfattende og ærlig utstilling Tromsø Museum viser fram. Ei utstilling som viser hvordan samene har blitt behandlet av omverdenen og myndighetene i etterkrigstida, har manglet fram til nå.

Fullstendig historie

Tromsø Museums montre med gammelt samisk fangstutstyr og vakkert utskårede smøresker er fortsatt der. Men nå er fortellinga komplettert med utstillinga i naborommet. Videoer, bøker, lyder og gjenstander fyller lokalet, og bilder fra nåtid og fortid vises i gult lys bak glassvegger. Fra 1850 til 1960 fikk samiske og kvenske barn kun undervisning på norsk, fordi myndighetene ville de skulle bli så norske som mulig. Svart/hvitt-bilder og en film som ruller over en liten skjerm illustrerer dette horrible faktumet.

Gjennomskutt

Dette er ei utstilling som har fått stor oppmerksomhet, og både aviser og TV har vist bildet av det gjennomskutte veiskiltet fra Gaivuona/Kåfjord, der kommunenavnet er skrevet både på samisk og norsk. Denne utstillinga er viktig. Den er en vekker for dem som ikke er helt klar over hva som faktisk har foregått, og den må være en støtte for dem som har båret på historien og nå endelig får se bevisene samlet og kan dele dem med resten av verden.

Manglende effekter

Utstillinga kunne gjerne ha vært større, og det var tett luft i lokalene, til tross for at det var under ti mennesker der inne. Noen flere tekniske finurligheter, som mer utstrakt bruk av lydeffekter, kunne også med fordel ha vært med. Men ettersom dette er en permanent utstilling, er det fortsatt muligheter for tilføyelser.

Trine Andreassen



FREMMED: Dette bildet fikk førsteplass i kategorien "fremmed". Fotograf er Elisabeth Nyhagen Kvernelv.

Onsdag 4. oktober og 24 timer fram i tid arrangerte Fotoklubben Fotomaratton. Vinneren ble kåret mandagen etter.

Fotografer med joggesko

Eva Yasoda Rustad Nilsen

- Vi er egentlig litt snille her i vår maraton. Under fotomaratton i Oslo får man utdelt en 12-bilders lysbildefilm og får nytt tema hver time i løpet av et halvt døgn. Her i Tromsø gir vi deltakerne en 36-bilders lysbildefilm og seks temaer, og så har man 24 timer på seg, sier Hanne Jordell, initiativtaker og styremedlem i Fotoklubben.

I år var de utvalgte temaene menneske, vann, gul, skummelt, sko og fremmed. Temaer som ga stort spillerom til fantasien. Og fantasi var det ikke mangel på blant bildene som ble vist på lerretet mandag. Da var de fleste deltakerne i konkurranse samlet i Bodegaen rundt et lerret og en lysbildefremviser. Det var åpen jury, så alle til stede i Bodegaen kunne være med på å stemme frem vinnerbildet.

Fotomaratton ble arrangert i vår og altså nå i dette semesteret.

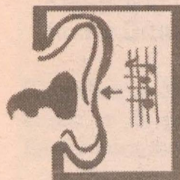
- Jeg vet det ble arrangert jevnlig tidligere, men i det siste har det vært mangel på arrangører. Vi vil prøve å lage en tradisjon på nytt med én konkurranse i semesteret.



SKO: Her er vinnerbildet i kategorien "sko". Fotograf er Hanne Jordell.

The Hives kom, så og vant

Blå Rock Café, Tromsøs kanskje mest upraktiske livescene har vært åstedet for en rekke legendariske konserter. Onsdag 4. oktober leverte svenske The Hives en forestilling av en annen verden.



musikk
Blå Rosk Café
The Hives
Onsdag
4.oktober

med en selvfølgelighet hinsides arroganse. Mannen konstaterte jo bare faktum. Publikum var med fra første akkord, og lokallet ble rystet langt ned i grunnmuren.

Velfungerende scene

Blå Rock er et ekstremt intimt konsertlokale, og de som ikke vil eller klarer å karre seg nærmest, ser lite til artistene. Denne gangen var det derimot bygget en opphøyd scene, noe som gjorde det mye enklere for dem som står lenger bak å få bedre utsyn. Veldig bra.

PMF-avspark

Konserten var offisielt avspark for Polar Music Festival, og et av bandene som blir å finne igjen der, Blå Rocks etterhvert faste husband the Nihilists, sto for oppvarmingen denne kvelden. Selv om gjengen fra Kvaløysletta leverte en jevnt over god konsert, var de fort glemt etter infernoet The Hives.

Thomas Johansen



RYSTENDE BRA: Svenske The Hives sørget for en gedigen konsertopplevelse.

Foto: ANDRÉ BRUUN

Det var den desidert beste konserten undertegnede noensinne har overvært. De fem dresskledde herrnene fra Fagerstad i Sverige ankom Blå Rock med en ny skive, tonnevis av gode anmeldelser, spilletid på MTV og en gedigen selvtillit i bagasjen. Musikken beskrives som lettere retrospektivt 60-talls "rawk". Umiddelbare referanser er the Sonics og the Stooges, ikke dårlige navn å slektes på.

Full kontroll

I tillegg til fantastiske låter og lynskarpe tekster, kunne The Hives skilte med Howlin' Pelle Almqvist, en av de tøffeste vokalistene noensinne. Maken til karisma og utstråling skal man lete lenge etter. Da Howlin' Pelle sa "Ni älskar the Hives", var det

Gaper ikke høyt

Polar Music Festival finner sted fra torsdag 19. til lørdag 21. oktober. Nå er programmet klart.

Festivalen er fordelt over fire scener, Blå Rock, Kaos, Driv og Tvibit. Blå Rock står for øs-pøssrocken, med band som Datsun, Ricochets og de lokale heltene i the Nihilists og Nikkeby Lufthavn. Driv egner seg naturlig nok for de større navnene som Raga Rockers og Poor Rich Ones. I tillegg finner du Det store norske rapkompani her på fredagen. Kaos havner midt mellom disse og presenterer lokale og mer ukjente band.

Arrangørene har lagt seg på et relativt beskjedent ambisjonsnivå. Festivalen presenterer 24 band fordelt på tre dager. Av disse er hele ti lokale band. Man har tydeligvis ikke ønsket å gape over for mye. Det ser ut som om arrangørene har satsset på å lage en levedyktig festival som på sikt kan bli noe stort, i stedet for et ambisiøst luftslott.

Thomas Johansen



plate
Radiohead
Kid A

Endelig kom plata jeg har ventet lenge, lenge på. Jeg trykket på "play" på stereoanlegget, og en drøy time senere satt jeg sur, bitter og innesluttet på hybelen min. Jeg trodde ikke mine egne ører. Jeg godtok bare ikke det jeg hadde hørt og bestemte meg for å høre en gang til. Jeg lette febrilsk etter noe positivt, ironisk nok var låta "Optimistic"

det eneste positive jeg kunne finne på plata. Albumet er fantastisk, kjedelig og på grensen til det latterlige. Jeg kan gjerne innrømme at jeg er svært skuffet, men jeg mener det jeg skriver. Radiohead får stryk.

Kay-Erling Ludvigsen



plate
Briskeby
Jeans for Onassis

Briskeby tar i disse dager eksamen med debutalbumet *Jeans for Onassis*. Pressen her på berget har hauset opp bandet til gudeliggende høyder, men Briskeby lider ikke av høydeskrek og lar seg ikke affisere. Her leveres et silkerent album. Uttrykket er glatt og passende for deres musikk. Radiorytterne *Propaganda* og *Wide Awake* er kun to i rekken av finpussede perler. Musikken er i sentrum, og vi er spart for silikon og dum-og-

deilig-faktoren som ofte regjerer på popfronten. Lise Karlness' litt kjølige stemme innhar passe attitude, og ikledd litt åttitalleffekter funker dette fortreffelig. Av favoritter kan vi trekke frem åpningskuttet *The Asphalt Beach*, den svevende *Keep it to yourself* og den litt hypnotiske duetten *Loventerprise*. Alt i alt er dette sikkert levert, og Briskeby trenger ikke skamme seg.

Morten Oddvik



Sjeik søker harem

Lørdag 28. oktober er det duket for oktoberfest med Østens mystikk som tema. – Vi valgte Østen i år, fordi det er historisk og har et vidt spekter, forteller administrator Jan Håkon Juul.

Festen skal foregå i Lysgården i MH-bygget og arrangeres av førsteårskullet på medisin. Tidligere var den tradisjonelle "bayerpølsefesten" kun for medisinstudentene, men de siste årene har den vært åpen for alle.

– Det er morsommere med masse folk. I fjor var det omtrent 500 deltagere, og vi håper på enda flere i år, sier Juul.

Han lover en stemningsfull oase med blant annet harems-

damer, sjeiker og evnukker. Medisinerstudentene har ei egen underholdningsgruppe som premierer beste kostyme, for både ham og henne. To av byens musikere vil lage musikken som skal til for å bedre stemningen ytterligere.

– Flytt inn i oasen vår, oppfordrer Juul og understreker at her skal det bli gøy.

Gry Johansen (tekst og foto)

Pappagener eller mannemann?

Menn tenner på feminine kvinner. Kvinner tenner på feminine menn, unntatt når de er midt i egglesningen, for da er det nemlig testosteron som setter blodpumpa i sving.

Hjerneforsker og professor David Perrett ved University of Scotland er en av verdens ledende forskere på hvordan vi bedømmer attraktive ansikter. Perrett holdt et lettfattelig foredrag om hva han har funnet ut ved UiTø, mandag 9. oktober. Han har blant annet forsket på hva som vekker parringsinstinktene hos kvinner.

Vakkert er vanlig
Hva synes vi er et vakkert ansikt? Ifølge Perrett er det gjennomsnittlighet som gjelder. Perrett har samlet en rekke ansikter fra forskjellige mennesker og funnet ut at gjennomsnittsansiktet du får når du smelter sammen alle disse, blir regnet for å være svært så vakkert.

Miss Universe har altså et gjennomsnittlig ansikt, fortalte han. Og ingen liker ansikter med avvikende trekk hos det annet kjønn. Selv ikke om det ligner på ens eget.

- Du kan også finne en partner som utfyller deg selv, men det er kun typisk når det gjelder visse personlighetstrekk, poengerte Perrett. Ett av disse er stille/snakksom-paret: Er kjertringa et rivjern, kan mannen være veggpynt.

Feminine fedre
Perrett fortalte at maskuline trekk tradisjonelt er sett på som attraktive. Biologisk representerer de blant annet arvestoff forbundet med dominans, robusthet, og et sterkt immunsystem. Men hvorfor vil kvinner ha feminine trekk? - Fordi de indikerer hvor bra pappa typen blir, var Perretts svar. Det hjelper altså ikke for kvinnene om de har en Rambo i senga hvis de er ute etter en til å passe på pjokken ni måneder etterpå. Da er det en Woody Allen som gjelder. Forskning har nemlig vist en sammenheng mellom testosteron og manglende vilje til å slå seg til ro i parforhold.

Vil ha testosteron
Menstruasjonszyklusen spiller også en viktig rolle, ifølge Perrett, for når kvinnene har egglesning, er de ekstra sugne på en mannemann med kroppen full av testosteron. Neste gang du skal på date på Driv har du altså en del research å gjøre på forhånd. Har jenta egglesning eller ikke? Skal du satse på Old Spice eller Mum for Men?
Erlend Paasche



PLATEKOMPANIET



PLATESKRED

Lageret må ryddes før julesalget starter!
Tilbudene gjelder så langt lageret rekker!

PLATEKOMPANIETS TOPP 15

139⁵⁰/149⁵⁰

1. BRISKEBY / Jeans For Onassis 139⁵⁰
2. TUNGTVANN / Nord og ned 149⁵⁰
3. JOHNNY CASH / American III: Solitary Man 149⁵⁰
4. LIMP BIZKIT / Chocolate Starfish & The Hotdog Flavored Water 139⁵⁰
5. RADIOHEAD / Kid A 149⁵⁰
6. ALL SAINTS / Saints & Sinners 139⁵⁰
7. MADONNA / Music 149⁵⁰
8. PLACEBO / Black Market Music 149⁵⁰
9. MARK KNOPFLER / Sailing To Philadelphia 139⁵⁰
10. MC MUSIC 12 149⁵⁰
11. EUROBOYS / Getting Out Of Nowhere 149⁵⁰
12. SIDSEL ENDRESEN / Undertow 139⁵⁰
13. PAUL SIMON / You're The One 139⁵⁰
14. VAMP / En annen sol 149⁵⁰
15. RONI SIZE / In The Møde 149⁵⁰

TOPPSTOFF

119⁵⁰/179⁰⁰

- CRAIG DAVID / Born To Do It 119⁵⁰
- GURU'S JAZZMATAZZ / Streetsoul 119⁵⁰
- NELLY / Country Grammar 119⁵⁰
- DELTRONE 3030 / Deltrone 3030 119⁵⁰
- DIVERSE ARTISTER / Scandalnavia - Vol. 1 119⁵⁰
- DIVERSE ARTISTER / Pulp Fusion 5 - Evolution 119⁵⁰
- SIGUR ROS / Agætis Byrjun 119⁵⁰
- RICOCHETS / Slo-Mo Suicide 119⁵⁰
- J. MASCIS + THE FOG / More Light (2CD) 119⁵⁰
- PEARL JAM / Live Oslo Spectrum 29.6.00 119⁵⁰
- GOLDFRAPP / Felt Mountain 119⁵⁰
- QUEENS OF THE STONE AGE / Queens Of The Stone Age 2 119⁵⁰
- THE WATERBOYS / A Rock In The Weary Land 119⁵⁰
- MUSE / Showbiz 119⁵⁰
- GODSPEED YOU BLACK EMPEROR / Levez Vous Skinny (2CD) 179⁰⁰

LAGERRYDDING

119⁵⁰

- HEART / Greatest Hits 119⁵⁰
- MELANIE C / Northern Star 119⁵⁰
- EMMYLOU HARRIS / Red Dirt Girl 119⁵⁰
- DJ STIGMA / The First Fall 119⁵⁰
- THE WALLFLOWERS / Breach 119⁵⁰
- EVERLAST / Eat At Whitey's 119⁵⁰
- FERRY CORSTEN / Oslo Central 119⁵⁰
- MARIE FREDRIKSSON / Äntligen - Marie Fredrikssons bästa 119⁵⁰
- BRITNEY SPEARS / Oops! ... I Did It Again 119⁵⁰
- N'SYNC / No Strings Attached 119⁵⁰
- ROBBIE WILLIAMS / Sing When You're Winning 119⁵⁰
- SANTANA / Supernatural 119⁵⁰
- THE CORRS / In Blue 119⁵⁰
- BIGBANG / Clouds Rolling By 119⁵⁰
- RED HOT CHILI PEPPERS / Californication 119⁵⁰

BILLIGST I BY'N

79⁵⁰/99⁵⁰

- BJØRK / Selmasongs - Music From Dancer In The Dark ... 99⁵⁰
- BERTINE ZETLITZ / Beautiful So Far 99⁵⁰
- LARS LILLO-STENBERG / Oslo 99⁵⁰
- MOBY / Play 99⁵⁰
- MOBY / Songs 1993-1998 (The Best Of) 99⁵⁰
- EMINEM / The Marshall Mathers LP 99⁵⁰
- DANDY WARHOLS / Thirteen Tales From Urban Bohemia ... 99⁵⁰
- COLDPLAY / Parachutes 99⁵⁰
- THE ARK / We Are The Ark 99⁵⁰
- LIMP BIZKIT / Significant Other 99⁵⁰
- AT THE DRIVE IN / Relationship Of Command 99⁵⁰
- ST. THOMAS / Mysterious Walks 99⁵⁰
- KENT / Hagnesta Hill 99⁵⁰
- RONAN KEATING / Ronan 99⁵⁰
- BO KASPER ORKESTER / Hittills 99⁵⁰
- THOMAS RUSIAK / Magic Villa 79⁵⁰
- ANNELI DRECKER / Tundra 79⁵⁰
- MORTEN ABEL / Here We Go Then, You & I 79⁵⁰
- MADRUGADA / Industrial Silence 79⁵⁰

DUMPING-PRISER

59⁵⁰

- JOHNNY CASH / Love 59⁵⁰
- JOHNNY CASH / God 59⁵⁰
- JOHNNY CASH / Murder 59⁵⁰
- JOHNNY CASH / At San Quentin 59⁵⁰
- WILLIE NELSON / Stardust 59⁵⁰
- NICK DRAKE / Bryter Layter 59⁵⁰
- NICK DRAKE / Five Leaves Left 59⁵⁰
- MARVIN GAYE / What's Going On 59⁵⁰
- BEACH BOYS / Pet Sounds 59⁵⁰
- THE CLASH / London Calling 59⁵⁰
- JANIS JOPLIN / Greatest Hits 59⁵⁰
- SIMON & GARFUNKEL / Greatest Hits 59⁵⁰
- EARTH, WIND & FIRE / Best Of 59⁵⁰
- STEELY DAN / Best Of - Remastered 59⁵⁰
- PINK FLOYD / A Collection Of Great Dance Songs 59⁵⁰

FEBER-PRISER

59⁵⁰

- BJØRK / Debut 59⁵⁰
- TEENAGE FANCLUB / Songs From Northern Britain 59⁵⁰
- GURU / Jazzmatazz 59⁵⁰
- FUGEES / The Score 59⁵⁰
- JEFF BUCKLEY / Grace 59⁵⁰
- LEFTFIELD / Leftism 59⁵⁰
- SUEDE / Dog Man Star 59⁵⁰
- LISA EKDAHL / Bortom det blå 59⁵⁰
- DEATH IN VEGAS / Dead Elvis 59⁵⁰
- FAITHLESS / Sunday 8PM 59⁵⁰
- ALANIS MORISSETTE / Jagged Little Pill 59⁵⁰

OSLO

- Grønland T-banesenter**
Man-fre 10-22, lør 10-20, søn 13-19
- Byporten Shopping**
Man-fre 09-22, lør 10-20, søn 13-19

Bogstadveien 40

- Man-fre 10-22, lør 10-20, søn 11-21
- Stortingsgaten 22**
Man-tor 10-23, fre-lør 10-24, søn 12-23

BERGEN

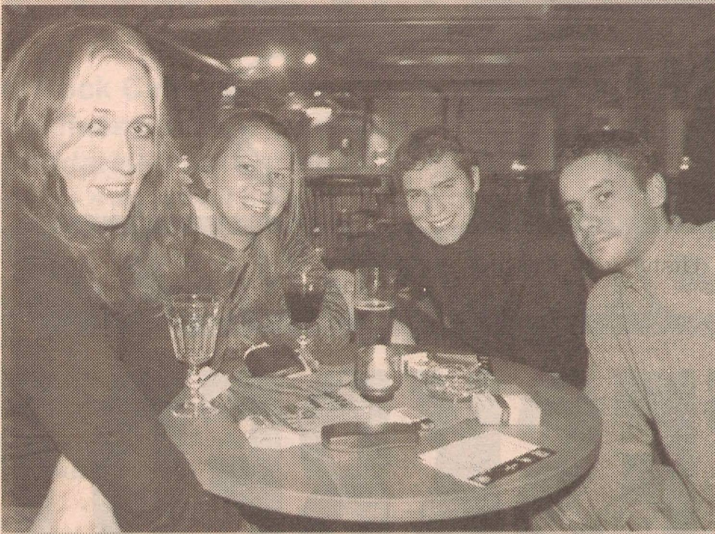
- Torgallmenningen 5**
Man-tor 09-22, fre-lør 09-24, søn 13-22

TRONDHEIM

- Munkegata 31**
Man-fre 10-22, lør 10-20, søn 13-19

TROMSØ

- Nerstranda Senter**
Man-fre 10-20, lør 10-18



LIVLIG: Etter foredragene gikk diskusjonen livlig rundt dette bordet. Fra venstre: Johanne Braastad St Clair Renard, Mette Larsson, Bjørn Mikalsen og Philip A. Skaug.

Foto: ATLE H. ISAKSEN

Heterofil HIV-epidemi

Det er ikke lenger "bare homofile" som blir rammet, HIV-epidemien er nå blitt heterofil. Det var advarslene, konklusjonen og hovedbudskapet til foredragsholderne på Internasjonalt seminar på Driv torsdag 5. oktober.

Begge foredragsholderne, Terje Traavik og Ørjan Olsvik, er professorer ved Det medisinske fakultet i Tromsø.

– Dette smittemønsteret er ikke nytt i Tromsø, her har det alltid vært heteroseksuell smitte som har dominert, påpekte Olsvik og la til:

– Det er muligens fordi de homofile tradisjonelt har rømt til Oslo.

Rundt 100 personer blir hvert år smittet i Norge, og omtrent 85 av disse er heterofile, ifølge professorene.

Bruker ikke kondom

Om årsaken til dette skiftet i spredningsmønsteret er in-bølger med bifili, ville de ikke spekulere i. Hyppigere partnerbytte og for lite bruk av kondom er mulige forklaringer. Definisjonen på hyppig partnerbytte er at man har hatt to eller flere partnere på seks måneder. Har du hatt flere enn fire i løpet av et livsløp, er du definert inn i faresonen. Jentene fikk imidlertid mye skryt for kondomkjøp.

– Tre fjerdedeler av alle kondomer kjøpes av jenter, fortalte Olsvik.

– Proffe folk

Foredraget på Internasjonalt seminar handlet om HIV og AIDS fordi det er årets tema for Operasjon Dagsverk. SAIH (Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpesfond) arrangerte seminaret.

– Det er fint å høre på proffe folk, syntes tilskuer og stu-

dent Johanne Braastad St Clair Renard, mens Mette Larsson ved samme bord reagerte på at det ble sagt lite om situasjonen i Afrika og hva kultur har å si for spredning.

Fjernt fra naturen

Student Phillip A. Skaug poengterte som Traavik at mennesket har fjernet seg fra naturen.

– Vi lever et urbant liv hvor vi ikke lenger er naturlig utsatt for så mye smitte, noe som gir oss et svakere immunforsvar, kommenterte han.

Det er ikke bare HIV det da er snakk om, men også andre sykdommer som tilsynelatende ikke skader sine naturlige vertsdyr, har vist seg å være dødelige for mennesker.

Castro-kondomer

De fire studentene støttet innlederne og mente holdningene til hvem som reelt er i faresonen må endres.

– Hvorfor er det slik at det bare er på homsesteder de har gratis kondomer? spurte Phillip A. Skaug, og fortalte om noen venninner som hadde sneket seg inn på utestedet Castro i Oslo og stappet lommene fulle av kondomer fordi de syntes det var så dyrt å kjøpe.

– Det finnes ikke kondomautomater på streite steder, skjøt Bjørn Mikalsen inn. Studentene mente at noe så viktig som kondomer burde vært tilgjengelig og gratis for alle.

Stine R. Larsen

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

ONSDAG

18

Sport

Tromsø Handballklubb's damelag møter Bravo for første gang denne sesongen. Kl. 18 i Tromsdalshallen.

Friluftsliv

Medlemsmøte i Fjellsportgruppa i Troms Turlag som er åpent for alle interesserte. Kafé Rotunden på Tromsø Museum, Lars Thørings vei 10.

Meditasjonskurs

I dag starter meditasjonskurset *Acem Meditasjon* som tar sikte på å lære deltakerne å meditere på egen hånd og å bli kvitt spenninger. Kl. 18.30 på Tromsø Maritime skole.

Konsert

I regi av nanafestivalen holder den verdenskjente artisten Buffy Sainte-Marie konsert på Driv. Hun er indianer fra Piapot-reservatet i Canada, og sangene hennes tar opp forhold for urfolk. Hun hadde flere hits på 60-tallet, og i 1981 mottok hun Oscar-statuetten for melodien *Up Where We Belong* fra filmen *En offiser og en gentleman*. Norges-turneen hennes starter på Driv i kveld.

ONSDAG

25

Film

Hvilken film Filmklubben skal vise i kveld, var ikke klart da Utopia gikk i trykken, fordi Filmklubbens medlemmer selv skal få velge hva som skal vises. Men film blir det på Driv kl. 21.



TORSDAG

19

Foredrag

Kveldens Internasjonalt seminar handler om Sørøst-Asias økonomiske situasjon etter krisen i 1997. Sosialøkonom Rune Skarstein innleder, og vi ser nærmere på børsbobler og finanskapitalisme. *Kasino-kapitalisme – hvem tjener og hvem taper?* Driv kl. 20.

Konsert

Polar Music Festival starter i dag, og denne helga vil bli spekket med musikk. Tromsøgruppa Badger har releaseparty på Kaos, og Gorgeous, også på hjemmehane, gir melodios popmusikk på samme sted. Raga Rockers gir god, gammel rock på Driv, og Englebarn varmer opp. De to oslobandene Datsun, med Kristoffer Schau i spissen, og energiske Brut Boogaloo spiller på Blå Rock Kafé, og det samme gjør The Nihilists.

TORSDAG

26

Fotokurs

Grete Andrea Kvaal lærer fotospirer diverse fototeknikker. Går over fire dager, inkludert ei helg. Kysten, Strandvn. 95.

Litteratur

Iben Sandemose holder foredrag om bestefaren sin Aksel Sandemose, på Litteraten. Foredraget vil ta utgangspunkt i biografien *Ugler i Sandemosen* som kom ut sist høst. Litteraten kl. 20. 50,-/30,-


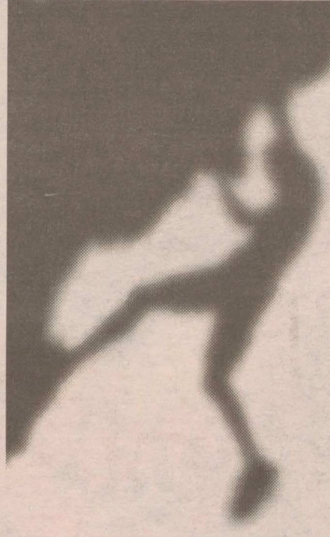
Dans




Jo Strømgren har gitt dokka Gorri-Gorri hovedrollen i sin nye danseforestilling av samme navn. Dette er et harselas med pedagogiske Storsalen på Kulturhuset Kl. 20. 140,-/90,-

Konsert

Bertine Zetlitz spiller på Sul Sirkus.

Ministorbandet Jaga Jazzis består av 12 unge musikere fra Tønsberg. De spiller ultra moderne musikk, bygd opp av både rock, rap, techno og jazz. Kl. 22 på Driv. 50,-/70,-

FRIDAG 20	LØRDAG 21	SØNDAG 22	MANDAG 23	TIRSDAG 24
<p>Friluftsliv TSIs fjellgruppe arrangerer Bålsrudmarsj 20.-22. oktober. Mer info: 77 64 45 79.</p> <p>Magedanskurs Bente Arntsen viser deg grunntrinnene i orientalsk dans. Mer info: 77 68 03 90. Kulturverkstedet.</p> <p>Teater Teater Joker byr på barneunderholdning med forestillinga <i>Ha Det På Badet</i> på Flerbrukshuset.</p> <p>Religiøst KFUK-KFUM holder åpen kafé i Parkgata 22.</p> <p>Kunstseminar I forbindelse med utstillinga Detox diskuteres de digitale medienes muligheter. Mer info: 77 66 38 19.</p> <p>Konsert Polar Music Festival fortsetter på Blå Rock med Ricochets, Rockeduoen Mormones og Nikkeby Lufthavn spiller samme sted. Dubel Darr gir sjarmerende indiepop på Kaos, og der er også Diverson Blue. Det store norske rapkompani er å finne på Driv.</p>	<p>Foredrag Lørdagsuniversitetet lærer deg litt om tid i ulike religioner på Driv kl. 13.</p> <p>Les i hender-kurs Torkil Kjelstrup viser deg kunsten å lese i hender. For påmelding: 77 68 03 90.</p> <p>Film Ungkaren Mark Lewis jobber på dagtid som filmassistent, på kveldstid ser han gjennom et kamera før han dreper. <i>Peeping Tom</i> ble lagd på 1960-tallet og fremstår forut for sin tid. Filmklubben, Verdensteatret kl. 14.30.</p> <p>Konsert Midt-Troms Storband, Conception og FMKN (Divisjonsmusikkens Storband) kl. 21.30 på Teatercafeen. 60,-/90,-.</p> <p>Konsert Siste dag i Polar Music Festival. På Driv spiller Spelemannspris-belønnede Poor Rich Ones, Sister Sonny som gir melankolsk pop, gitarpopbandet American Suitcase, ToreBrumm og Magnet. Det store norske rapkompani er på Tvibit, og Farout Fishing leverer rå rock på Kaos. Der er også The Propeller People.</p>	 <p>Utstilling I dag er siste sjanse til å få med seg den elektroniske utstillinga Detox hos Tromsø Kunstforening.</p>	<p>Klatrekurs Dette er et nybegynnerkurs som varer i en time og gir en enkel innføring i klatring. Utstyr kan leies i klatrehallen. Kl. 18 Tromsø Tennis-, Squash- og Klatresenter i Dramsveien 200. 300,-</p> 	<p>Film Rachel Djesa Issa kommer fra Nord-Kamerun og studerer sosialantropologi i Tromsø. Se filmen om hvordan hennes første møte med Tromsø var. Driv.</p> <p>På Blå Rock vises den svarte komedien <i>Grosse Pointe Black</i>. John Cusack spiller en leiemorder som begynner å stille spørsmål vedrørende sitt yrkesvalg. Han går imidlertid med på en siste jobb.</p> <p>Klassisk Grete Andrea Kvaal har fotografert, skrevet og framfører selv tekstene til <i>Dagbok fra en avskjed</i> som omhandler de tre siste månedene av hennes kreftsyke kusines liv. Hun forteller om avskjed og død, men også om livet. I tillegg til Kvaal, deltar en strykekvartett fra Tromsø Symfoniorkester og sangeren Brith Eva Løkkemo. Storsalen på Kulturhuset kl. 20. 120,-/70,-</p>

FRIDAG 27	LØRDAG 28	SØNDAG 29	MANDAG 30	TIRSDAG 31
 <p>Konsert Vamp gir melankolsk vise-musikk og sprelsk pop på Mack-kjelleren. Gruppen har et stort utvalg priser og pokaler stående hjemme på hylla.</p> <p>Dans Jentegruppen After Midnight gir danseoppvisning på Tvibit.</p>	<p>Verden i Tromsø I dag er første dag i <i>Verden i Tromsø</i> på Kulturhuset, og det blir internasjonalt torg med blant annet salg av mat fra et tjuetalls land, stands, salgsboder og kulturelle innslag. Foajeen, Teaterkafeen og Salongen kl. 11-15. Gratis entré. Familieforestilling i Storsalen kl. 12. 80,-/40,-</p> <p>Foredrag Har tida en begynnelse og en slutt? spørres det på Lørdagsuniversitetet på Driv i dag. Jan-Erik Solheim fra Institutt for fysikk forklarer. Kl. 13.</p> <p>Film Boksefilmen <i>When We Were Kings</i> er en dokumentar som gjenoppliver den legendariske boksekampen mellom Muhammad Ali og George Foreman i 1974 i Zaire. Filmklubben, Verdensteatret kl. 14.30.</p> <p>Salsakurs Aldo og Susanna Velasquez arrangerer et todagers salsakurs. Info: 93 82 88 62 / 77 63 11 52. Kulturskolen i Tromsø.</p>	<p>Dans "Dær fastlandet flyt" er en danseforestilling som tar utgangspunkt i opplevelser og fornemmelser fra et arktisk oppvekstmiljø. Stellaris Danseteater tar første dansetrinn kl. 20. Kulturhuset. Billett sal 140,-/90,-, galleri 90,-</p>  <p>Klassisk Åndelige sanger, arier og orgelmusikk av Bach framføres i Elverhøy kirke av sopran Berit Solset og organist Bengt Norbakken. Kl. 18, kr 80,-/50,-</p>	<p>Fotoutstilling I dag kan du ta en tur innom Kulturhuset og titte på fotoutstillinga "Fra rein til dromedar". Åpningstider: man-fre kl. 12-17, lør. kl. 11-14. Utstillinga vil henge oppe fram til 25. desember.</p>	<p>Film Black Sabbath ble festet til filmrullen på turné i USA og resultatet ble <i>Black Sabbath - the Last Supper</i>.</p> <p>Utopia Nytt nummer av Utopia kommer i kveld.</p> 



FULL FRES: Direktør Harald Overvaag tok saga i egne hender da han markerte byggestarten på Teorifagbygget sist mandag.

Freser av gårde

Da direktør Harald Overvaag startet motorsaga for å ta ei stakkars bjørk i veikanten, startet han samtidig arbeidet med det foreløpig siste skuddet på universitetshimmelen; Teorifagbygget.

Vegar Andreassen
Jon Terje Eiterå (foto)

Scenen var som tatt ut av ei bok. Ikke så rart, kanskje, for om tre år skal den stakkars bjørka være erstattet med et helt bibliotek. I 2003 får nemlig studentene 36.000 flere kvadratmeter å boltre seg på. Da skal Teorifagbygget stå ferdig.



LANDSKAP MED GRAVEMASKINER: Bulldoserne må regne med å fjerne mellom 60 og 70.000 kubikkmeter løsmasse og fjell før Teorifagbygget står klart.

Størst

Teorifagbygget blir stort – og mangfoldig. Bygget er beregnet for 2.700 studenter og vil strekke seg fra Universitetsbiblioteket og helt opp forbi Universitetsveien.

– Det er det største bygget i Universitetets historie, ved siden av medisins- og helsebygget, forteller Overvaag, før han freser i gang motorsaga.

– Det skjærer meg egentlig litt i hjertet å sage ned trær, innrømmer direktøren. Han prediker likevel at alt som rives ned i dag, skal bygges opp igjen i tifold. Og så rett han har.

Alt samles

Det nye komplekset skal nemlig bestå av seks hus. Og endelig skal også psykologiseksjonen og førstesemesterstudentene få innpass på universitetssområdet.

Fakultetsdirektør ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Ingeborg Harsten, har derfor særlig grunn til å smile.

– Det er på tide at også Ex.phil.-studentene kan få starte sin universitetskarriere på campus, sier Harsten. Også Olaug Husabø, fakultetsdirektør ved Det juridiske fakultet, er kjempeternøyd. Nå ser hun fram til den dagen hennes fakultet endelig kan bli ferdig med brakketilværelsen nede i Breiviklia.

700 millioner

– Vi regner med ei total kostnadsramme på godt og vel 700 millioner kroner, sier Kjell Jensen, prosjektansvarlig for Statsbygg.

– Grunnarbeidet går straks ut på anbud. Det betyr at selve byggearbeidet vil starte opp i månedsskillet februar/mars, forklarer han. Statsbygg har hittil aldri overskredet sine rammer som entreprenør for Universitetet i Tromsø, verken budsjettmessig eller tidsmessig, og Jensen lover at også dette prosjektet skal gå etter planen.

– Selvfølgelig. Vi kan jo ikke ødelegge vårt gode rykte, humrer Statsbyggen.

Stillerom og spillerom

Nybygget skal romme alt fra representasjonsrom til rettssal. Hit skal Jur.-fak, psykologi, antropologi og kunsthistorie. Studentsamskipnaden og IT-avdelinga blir også med på innflyttingsfesten. Hovedkantina blir lagt hit, og kanskje også en storkiosk. Bygget blir mer enn bare teori, det skal også huse et rom til ettertanke og arealer til studentaktiviteter. Alt fra stillerom til spillerom, med andre ord.

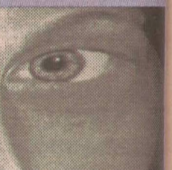
Trekkfugler i bilsetet

Bilens fører sete kan være sete for mye annet enn baken. Jeg sikter til sysselen urban byrundekjøring – eller lodging. Denne mildt sagt forunderlige aktiviteten er tilsynelatende helt uten mål og mening. Unge menn kjører sine biler rundt og rundt i ring. Kanskje kan en bakenfølgende årsak finnes i biologien – nær mere bestemt i evolusjonslæren og genetikken.

Mennesket har nemlig alltid likt å bevege seg i ring. Det kan virke som om dette fenomenet er et godt bevart urinstinkt som trer fram i lyset under gitte omstendigheter. Det er en kjensgjerning at når mennesker går seg vill i skogen, begynner de å gå i ring. Alle vet også at hvis tåka kommer brått på når man ror, vil man begynne å – ja, nettopp – ro i ring. Urinstinktet sitter altså både i armer og føtter.

Kan det være slik at vi har et "bevege-oss-i-ring"-gen? Kanskje henger dette genet igjen fra gammelt av, da det å gå i ring var en helt naturlig del av hverdagen, nettopp fordi Australopithecus og neandertalerne ikke hadde noen bestemt plan over hvor de ville gå. Eller kanskje det var slik at våre forfedre gikk rundt leiren for å vokte damene – dette ville jo være en naturlig forklaring på hvorfor det er så stor overvekt av mannlige byrundekjørere.

Side-
blikk



Vi finner også dette instinktet hos hester. For hva er det vi ser på Bjerke og andre travbaner? Jo, hester som løper i ring rundt banen. Hadde jeg vært hest og manglet "bevege-meg-i-ring"-genet, ville jeg tenkt meg om en bråte ganger før jeg frivillig la ut på flere adresseløse runder rundt banen. Det ville nok falt meg mer naturlig å galoppere rett fram.

Men det er ikke bare dyr med føttene godt plantet på jorda som har arvet dette behovet. Trekkfuglene flyr så å si i bane rundt jorda mesteparten av året bare for å unngå litt kulde og snø. Ville det ikke da vært enklere å utvikle varm, kamouflasjefarget pels om vinteren, slik haren og reven gjør?

Jeg finner det derfor naturlig å tro at dette genet tvinger noen naturlig selekterte av oss til å kjøre, gå, løpe eller fly i ring, fordi vi ikke får utløp for sirkulasjonsbehovet ved for eksempel å gå oss vill eller passe på damene. Om noen år skal forskerne være ferdige med kartleggingen av det humane genom. Det vil ikke forundre meg om de da finner at bilseter ikke bare er sete for baken, men også for utløp av urinstinkter og genetisk betingede behov.

Steinar Konradsen